KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2017/848

2017 m. gegužės 17 d.

kuriuo nustatomi geros jūrų vandenų aplinkos būklės kriterijai ir metodiniai standartai, stebėsenos ir vertinimo specifikacijos ir standartizuoti metodai ir panaikinamas Sprendimas 2010/477/ES

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/56/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyvą) ([1]), ypač į jos 9 straipsnio 3 dalį ir 11 straipsnio 4 dalį,

kadangi:

(1) Komisijos sprendimu 2010/477/ES ([2]) nustatyti kriterijai, pagal kuriuos valstybės narės gali nustatyti geros savo jūrų vandenų aplinkos būklės apibūdinimą ir kuriais jos gali vadovautis vertindamos tą būklę per pirmąjį Direktyvos 2008/56/EB įgyvendinimo ciklą;

(2) Sprendime 2010/477/ES pripažinta, kad, norint toliau plėtoti arba peržiūrėti su tam tikrais kokybiniais deskriptoriais susijusius kriterijus, reikia papildomai tobulinti mokslines ir technines priemones, taip pat reikia toliau plėtoti metodinius standartus šią veiklą glaudžiai derinant su stebėsenos programų kūrimu. Be to, tame sprendime teigiama, kad derėtų jį peržiūrėti kuo greičiau po to, kai bus baigtas vertinimas pagal Direktyvos 2008/56/EB 12 straipsnį, siekiant suteikti pakankamai laiko sėkmingai atnaujinti jūrų strategijas, kurios pagal Direktyvos 2008/56/EB 17 straipsnį turi būti atnaujintos iki 2018 m.;

(3) remdamosi pagal Direktyvos 2008/56/EB 8 straipsnio 1 dalį atliktu pradiniu jūrų vandenų vertinimu, 2012 m. valstybės narės pateikė savo jūrų vandenų aplinkos būklės ataskaitas ir atitinkamai pagal Direktyvos 2008/56/EB 9 straipsnio 2 dalį ir 10 straipsnio 2 dalį Komisijai pateikė savo geros aplinkos būklės apibūdinimą bei savo aplinkos apsaugos tikslus. Pagal Direktyvos 2008/56/EB 12 straipsnį Komisijos atliktame valstybių narių ataskaitų vertinime ([3]) pabrėžiama, kad valstybės narės turi skubiai dėti daugiau pastangų, jei nori iki 2020 m. pasiekti gerą aplinkos būklę. Šis vertinimas atskleidė, kad valstybių narių geros aplinkos būklės apibūdinimus būtina gerokai pagerinti ir tarpusavyje labiau suderinti. Be to, vertinime pripažinta, kad įgyvendinant Direktyvą 2008/56/EB būtina bendradarbiauti regionų lygmeniu. Jame taip pat pabrėžiama, kad valstybės narės turi sistemingiau remtis standartais, parengtais pagal Sąjungos teisės aktus arba, jei jų nėra, pagal regionines jūrų konvencijas ar kitus tarptautinius susitarimus nustatytais standartais;

(4) siekdama užtikrinti, kad per antrąjį valstybių narių jūrų strategijų įgyvendinimo ciklą būtų dar daugiau pasistūmėta įgyvendinant Direktyvos 2008/56/EB tikslus ir kad šiame cikle geros aplinkos būklės apibūdinimai būtų labiau suderinti, Komisija pirmojo įgyvendinimo etapo ataskaitoje rekomendavo, kad Komisijos tarnybos ir valstybės narės bendradarbiaudamos peržiūrėtų Sprendimą 2010/477/ES ir sustiprintų bei patobulintų jo nuostatas, siekdamos sukurti aiškesnius, paprastesnius, glaustesnius, nuoseklesnius ir labiau palyginamus geros aplinkos būklės kriterijus bei metodinius standartus, ir kartu peržiūrėtų Direktyvos 2008/56/EB III priedą bei prireikus jį patikslintų ir parengtų specialias gaires, siekdamos užtikrinti, kad kitame įgyvendinimo cikle vertinimai būtų atliekami nuosekliau ir darniau;

(5) remiantis tomis išvadomis 2013 m. pradėtas peržiūros procesas, kai pagal Direktyvos 2008/56/EB 25 straipsnio 1 dalį įsteigtas reguliavimo komitetas patvirtino veiksmų planą, kurį sudaro keli etapai (techninis ir mokslinis, konsultavimosi ir sprendimų priėmimo). Per šį procesą Komisija konsultavosi su visomis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant regioninių jūrų konvencijų šalis;

([1]) OL L 164, 2008 6 25, p. 19.
([2]) 2010 m. rugsėjo 1 d. Komisijos sprendimas 2010/477/ES dėl geros jūrų vandenų aplinkos būklės kriterijų ir metodinių standartų (OL L 232, 2010 9 2, p. 14).
([3]) Komisijos ataskaita Tarybai ir Europos Parlamentui „Jūrų strategijos pagrindų direktyvos (2008/56/EB) pirmasis įgyvendinimo etapas. Europos Komisijos vertinimas ir gairės“, COM(2014) 097 *final*, 2014 2 20.

(6) siekiant, kad ateityje valstybėms narėms būtų lengviau atnaujinti pradinį savo jūrų vandenų vertinimą ir savo geros aplinkos būklės apibūdinimą, taip pat siekiant užtikrinti, kad visoje Sąjungoje Direktyva 2008/56/EB būtų įgyvendinama darniau, būtina šiuo metu Sprendime 2010/477/ES nustatytus elementus išdėstyti aiškiau, patikslinti arba nustatyti kriterijus, metodinius standartus, specifikacijas ir standartizuotus metodus, skirtus naudoti valstybėms narėms. Kriterijų, kuriuos valstybės narės turi stebėti ir vertinti, skaičius turėtų būti sumažintas, o tuos kriterijus, kurie bus palikti, valstybės narės turėtų galėti taikyti atsižvelgdamos į rizikos vertinimą – taip jos galės pastangas sutelkti svarbiausiam jų vandenims iškilusiam antropogeniniam pavojui. Galiausiai reikėtų išsamiau nustatyti pačius kriterijus ir kaip jie turėtų būti naudojami, be kita ko, numatyti arba nustatyti slenkstines vertes, kad būtų galima pažangą, padarytą siekiant užtikrinti gerą aplinkos būklę, įvertinti visuose Sąjungos jūrų vandenyse;

(7) kaip Komisija yra įsipareigojusi savo komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui „Geresnis reglamentavimas – geresni rezultatai. ES darbotvarkė“ ([1]), šis sprendimas turėtų derėti su kitais Sąjungos teisės aktais. Siekiant užtikrinti, kad valstybių narių geros aplinkos būklės apibūdinimai būtų nuoseklesni ir galėtų būti geriau palyginami visos Sąjungos mastu, taip pat kad nebūtų nereikalingo dubliavimosi, derėtų atsižvelgti į atitinkamais galiojančiais Sąjungos teisės aktais, kaip antai Tarybos direktyva 92/43/EEB ([2]), Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB ([3]), Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1881/2006 ([4]), Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1967/2006 ([5]), Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/105/EB ([6]), Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB ([7]) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1380/2013 ([8]), nustatytus stebėsenos ir vertinimo standartus bei metodus;

(8) remiantis Direktyvos 2008/56/EB III priede pateiktais orientaciniais sąrašais, būtina nustatyti su kiekvienu tos direktyvos I priede išvardytu kokybiniu deskriptoriumi susijusius kriterijus ir jų elementus ir, kur tinkama, slenkstines vertes. Slenkstinės vertės skirtos tam, kad padėtų valstybėms narėms nustatyti gerai aplinkos būklei būdingas savybes ir kad valstybės narės galėtų jomis remtis vertindamos pažangą, padarytą siekiant geros aplinkos būklės. Taip pat būtina nustatyti metodinius standartus, įskaitant geografinį vertinimo mastą, ir tai, kaip kriterijai turėtų būti naudojami. Tie kriterijai ir metodiniai standartai užtikrins nuoseklumą ir galimybę palyginti pažangos, padarytos siekiant geros aplinkos būklės įvairiuose jūrų regionuose ar paregioniuose, vertinimus;

(9) siekiant užtikrinti, kad būtų galima palyginti valstybių narių po tam tikrų jūrų strategijos elementų peržiūros padarytus atnaujinimus, kuriuos jos atsiunčia pagal Direktyvos 2008/56/EB 17 straipsnio 3 dalį, stebėsenos ir vertinimo specifikacijas ir standartizuotus metodus reikėtų apibrėžti atsižvelgiant į esamas Sąjungos ar tarptautines (įskaitant regionų ir paregionių lygmens) specifikacijas ir standartus;

(10) pagal Direktyvos 2008/56/EB 9 straipsnio 1 dalį nustatydamos jūrų vandenų gerai aplinkos būklei būdingas savybes ir pagal tos direktyvos 11 straipsnį nustatydamos koordinuotas stebėsenos programas, valstybės narės šiuo sprendimu nustatytus stebėsenos ir vertinimo kriterijus, metodinius standartus, specifikacijas ir standartizuotus metodus turėtų taikyti derindamos su Direktyvos 2008/56/EB III priedo orientaciniuose sąrašuose išvardytais ekosistemų aspektais, antropogeniniais pavojais ir žmogaus veikla ir atsižvelgdamos į pradinį vertinimą, atliktą pagal tos direktyvos 8 straipsnio 1 dalį;

([1]) COM(2015) 215 *final*.
([2]) 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).
([3]) 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).
([4]) 2006 m. gruodžio 19 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1881/2006, nustatantis didžiausias leistinas tam tikrų teršalų maisto produktuose koncentracijas (OL L 364, 2006 12 20, p. 5).
([5]) 2006 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1967/2006 dėl žuvų išteklių tausojančio naudojimo Vidžiamio jūroje valdymo priemonių, iš dalies keičiantis Reglamentą (EEB) Nr. 2847/93 ir panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 1626/94 (OL L 409, 2006 12 30, p. 11).
([6]) 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/105/EB dėl aplinkos kokybės standartų vandens politikos srityje, iš dalies keičianti ir panaikinanti Tarybos direktyvas 82/176/EEB, 83/513/EEB, 84/156/EEB, 84/491/EEB, 86/280/EEB ir iš dalies keičianti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB (OL L 348, 2008 12 24, p. 84).
([7]) 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7).
([8]) 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1954/2003 ir (EB) Nr. 1224/2009 bei panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2371/2002 ir (EB) Nr. 639/2004 bei Tarybos sprendimas 2004/585/EB (OL L 354, 2013 12 28, p. 22).

(11) siekiant, kad būtų aiški sąsaja tarp gerai aplinkos būklei būdingų savybių nustatymo ir pažangos, padarytos jų siekiant, vertinimo, kriterijus ir metodinius standartus reikėtų sieti su Direktyvos 2008/56/EB I priede nustatytais kokybiniais deskriptoriais, atsižvelgiant į tos direktyvos III priede pateiktus ekosistemų aspektų, antropogeninių pavojų ir žmogaus veiklos orientacinius sąrašus. Kai kurie iš tų kriterijų ir metodinių standartų yra ypač susiję su aplinkos būklės vertinimu arba vyraujančių pavojų ir poveikio vertinimu atitinkamai pagal Direktyvos 2008/56/EB 8 straipsnio 1 dalies a arba b punktą;

(12) tais atvejais, kai nėra nustatyta jokių slenkstinių verčių, valstybės narės turėtų slenkstines vertes nustatyti bendradarbiaudamos Sąjungos, regiono ar paregionio mastu, pavyzdžiui, remdamosi jau galiojančiomis vertėmis arba regioninių jūrų konvencijų lygmeniu nustatydamos naujas. Tais atvejais, kai slenkstinės vertės turėtų būti nustatomos bendradarbiaujant Sąjungos lygmeniu (jūros taršos šiukšlėmis, povandeninio triukšmo ir jūros dugno vientisumo deskriptorių atveju), tai bus daroma pagal valstybių narių ir Komisijos nustatytą bendrą Direktyvos 2008/56/EB įgyvendinimo strategiją. Tokios bendradarbiaujant Sąjungos, regiono ar paregionio lygmeniu nustatytos slenkstinės vertės bus įtrauktos į valstybių narių gerai aplinkos būklei būdingų savybių rinkinį tik po to, kai Komisijai jos bus atsiųstos kartu su valstybių narių ataskaita pagal Direktyvos 2008/56/EB 17 straipsnio 3 dalį. Iki slenkstinės vertės bus nustatytos bendradarbiaujant Sąjungos, regiono arba paregionio lygmeniu, vietoje jų valstybės narės turėtų galėti naudoti nacionalines slenkstines vertes, kryptines tendencijas arba pagal pavojus nustatytas pakaitines slenkstines vertes;

(13) slenkstinės vertės, jei taikoma, turėtų atspindėti kokybės lygį, rodantį su tam tikru kriterijumi susijusio neigiamo poveikio reikšmingumą ir turėtų būti nustatomos atsižvelgiant į atskaitos sąlygas. Slenkstinės vertės turėtų būti suderinamos su Sąjungos teisės aktų nuostatomis ir būti nustatomos tinkamu geografiniu mastu, kad būtų atsižvelgta į skirtingas regionams, paregioniams ir jų dalims (padalijimams) būdingas biotines ir abiotines savybes. Tai reiškia, kad net jei slenkstinių verčių nustatymo procesas vyksta Sąjungos lygmeniu, per jį gali būti nustatomos skirtingos atitinkamo regiono, paregionio arba jo dalies (padalijimo) slenkstinės vertės. Be to, slenkstinės vertės turėtų būti nustatomos remiantis atsargumo principu – atsižvelgiant į galimą riziką jūros aplinkai. Nustatant slenkstines vertes turėtų būti atsižvelgiama į jūrų ekosistemų ir jų aspektų dinaminį pobūdį – tai, kad dėl hidrologinių ir klimatinių pokyčių, plėšrūnų ir grobio santykio ir kitų aplinkos veiksnių jie gali kisti erdvėje ir laike. Slenkstinės vertės taip pat turėtų atspindėti tai, kad jūrų ekosistemų būklė po pablogėjimo gali atsistatyti tiek, kad atitiks vyraujančias fiziografines, geografines, klimatines ir biologines sąlygas, tačiau nebebus lygiai tokia, kokia buvo anksčiau;

(14) remiantis Direktyvos 2008/56/EB 1 straipsnio 3 dalimi, bendras žmogaus veiklos sudaromas spaudimas turi neperaugti lygio, suderinamo su geros ekologinės būklės pasiekimu, užtikrinant, kad nebūtų pakenkta jūrų ekosistemų pajėgumui reaguoti į žmonių nulemtus pasikeitimus. Dėl to gali būti, kad nebūtinai visose valstybių narių jūrų vandenų teritorijose bus pasiektos tam tikrų pavojų ir jų poveikio aplinkai slenkstinės vertės, tačiau tai turi netrukdyti įgyvendinti Direktyvos 2008/56/EB tikslų ir leisti tausiai naudoti jūrų išteklius ir naudotis jūrų paslaugomis;

(15) būtina nustatyti slenkstines vertes, kurias valstybės narės įtrauktų į būdingų savybių rinkinį, kurį jos naudoja pagal Direktyvos 2008/56/EB 9 straipsnio 1 dalį nustatydamos geros aplinkos būklės apibūdinimą, ir taip pat nustatyti, kokiu mastu slenkstinės vertės turi būti pasiektos. Taigi slenkstinės vertės pačios savaime dar nėra valstybių narių geros aplinkos būklės apibūdinimas;

(16) valstybės narės turėtų tų vandenų, kuriuose geros vandenų būklės dar tik siekiama, dydį išreikšti kaip visų jūrų vandenų, kuriuose slenkstinės vertės yra pasiektos, dalį arba kaip kriterijų elementų (rūšių, teršalų ir pan.), kurių slenkstinės vertės yra pasiektos, dalį. Vertindamos savo jūrų vandenų būklę pagal Direktyvos 2008/56/EB 17 straipsnio 2 dalies a punktą, valstybės narės visus būklės pasikeitimus turėtų palyginti su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu ir nurodyti, ar būklė pagerėjo, liko stabili ar pablogėjo, atsižvelgdamos į tai, kad dažnai jūros aplinka lėtai reaguoja į pasikeitimus;

(17) jei pagal šį sprendimą nustatytos tam tikro kriterijaus slenkstinės vertės nepasiekiamos, valstybės narės turėtų apsvarstyti, ar imtis atitinkamų priemonių, ar išsamiau ištirti arba išnagrinėti situaciją;

(18) jei valstybėms narėms reikia bendradarbiauti regiono ar paregionio lygmeniu, jos turėtų, jei tai įmanoma ir tinkama, naudotis esamomis regioninėmis institucinio bendradarbiavimo struktūromis, įskaitant nustatytas regioninėmis jūrų konvencijomis, kaip numatyta Direktyvos 2008/56/EB 6 straipsnyje. Analogiškai, jei nėra konkrečių kriterijų, metodinių standartų (įskaitant kriterijų integravimo), taip pat stebėsenos ir vertinimo specifikacijų ir standartizuotų metodų, valstybės narės turėtų, jei tai įmanoma ir tinkama, remtis tais standartais, kurie

nustatyti tarptautiniu, regiono ar paregionio lygmeniu (pvz., vykdant veiklą pagal regionines jūrų konvencijas ar kitus tarptautinius mechanizmus sutartais standartais). Kitu atveju, jei tinkama, valstybės narės gali pasirinkti koordinuoti veiksmus tarpusavyje regiono ar paregionio lygmeniu. Be to, valstybė narė, remdamasi savo jūrų vandenų specifika, taip pat gali nuspręsti svarstyti papildomų elementų, kurie nenustatyti šiame sprendime ir kurie nebuvo nagrinėti tarptautiniu, regiono ar paregionio lygmeniu, naudojimą arba apsvarstyti galimybę šiame sprendime nustatytus elementus taikyti savo tarpiniams vandenims, apibrėžtiems Direktyvos 2000/60/EB 2 straipsnio 6 dalyje, jei tai padėtų įgyvendinti Direktyvą 2008/56/EB;

(19) valstybės narės turėtų turėti pakankamai veiksmų laisvės, laikydamosi tam tikrų nustatytų sąlygų, sutelkti dėmesį į vyraujančius pavojus ir jų poveikį įvairiems aplinkos ekosistemų elementams kiekviename regione arba paregionyje, kad galėtų veiksmingai ir efektyviai stebėti ir vertinti savo jūrų vandenis ir kad lengviau nustatytų prioritetinius veiksmus gerai aplinkos būklei pasiekti. Todėl valstybės narės turėtų pirmiausia galėti nuspręsti tam tikrų kriterijų netaikyti, jei tai pagrįsta. Antra, valstybės narės turėtų galėti nuspręsti tam tikrų kriterijų elementų nenaudoti arba pasirinkti papildomus elementus, arba sutelkti dėmesį į tam tikras terpes arba savo jūrų vandenų teritorijas, jei visa tai pagrįsta su pavojais ir jų poveikiu susijusios rizikos vertinimu. Galiausiai reikėtų skirti pirminius ir antrinius kriterijus. Pirminiai kriterijai turėtų būti naudojami, kad būtų užtikrintas nuoseklumas visoje Sąjungoje, o antrinius kriterijus turėtų būti įmanoma naudoti lanksčiai. Valstybės narės turėtų nuspręsti dėl antrinio kriterijaus naudojimo, jei to reikia pirminiam kriterijui papildyti arba jei yra rizika, kad pagal tam tikrą kriterijų nebus pasiekta arba išlaikyta gera jūros aplinkos būklė;

(20) kriterijai, įskaitant slenkstines vertes, metodiniai standartai, specifikacijos ir stebėsenos ir vertinimo standartizuoti metodai turėtų būti pagrįsti geriausiais turimais mokslo duomenimis. Tačiau norint toliau plėtoti kai kuriuos iš jų, reikalinga tolesnė mokslo ir technikos pažanga, todėl jie turėtų būti naudojami, kai bus turima žinių ir pagilės jų supratimas;

(21) todėl Sprendimą 2010/477/ES reikėtų panaikinti;

(22) šiame sprendime numatytos priemonės atitinka Reguliavimo komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo sprendimu nustatomi:

a) Direktyvos 2008/56/EB 9 straipsnio 3 dalyje numatyti kriterijai ir metodiniai standartai, kuriais valstybės narės turi naudotis, kai, remdamosi I ir III priedais ir pagal tos direktyvos 8 straipsnio 1 dalį atliktu vertinimu, pagal tos direktyvos 9 straipsnio 1 dalį nustato gerai jūrų vandenų aplinkos būklei būdingas savybes, pagal kurias vertinama, kokiu mastu pasiekta gera aplinkos būklė;

b) Direktyvos 2008/56/EB 11 straipsnio 4 dalyje numatytos stebėsenos ir vertinimo specifikacijos ir standartizuoti metodai, kuriais valstybės narės turi naudotis pagal tos direktyvos 11 straipsnį nustatydamos koordinuotas stebėsenos programas;

c) slenkstinių verčių, kriterijų elementų sąrašų ir metodinių standartų nustatymo, bendradarbiaujant Sąjungos, regiono ar paregionio lygmeniu, terminai;

d) reikalavimas pranešti apie kriterijų elementus, slenkstines vertes ir metodinius standartus.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame sprendime vartojamų terminų apibrėžtys nustatytos Direktyvos 2008/56/EB 3 straipsnyje.

Kitų vartojamų terminų apibrėžtys:

1) paregioniai – Direktyvos 2008/56/EB 4 straipsnio 2 dalyje išvardyti paregioniai;

2) dalys (padalijimai) – Direktyvos 2008/56/EB 4 straipsnio 2 dalyje nurodyti padalijimai;

3) invazinės svetimos rūšys – invazinės svetimos rūšys, apibrėžtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1143/2014 ([1]) 3 straipsnio 2 dalyje;

4) kriterijų elementai – ekosistemą sudarantys elementai, ypač jos biologiniai elementai (rūšys, buveinės ir jų bendrijos), arba biologinio, fizinio, taip pat medžiagų, šiukšlių ir energijos keliamo pavojaus jūros aplinkai aspektai, kurie vertinami pagal kiekvieną kriterijų;

5) slenkstinė vertė – vertė ar verčių intervalas, kuris leidžia įvertinti pagal konkretų kriterijų pasiektą kokybės lygį, taip padėdamas įvertinti, kokia pažanga padaryta siekiant geros aplinkos būklės.

3 straipsnis

Kriterijų, metodinių standartų, specifikacijų ir standartizuotų metodų naudojimas

1. Įgyvendindamos šį sprendimą valstybės narės naudoja priede nustatytus pirminius kriterijus ir susijusius metodinius standartus, specifikacijas ir standartizuotus metodus. Tačiau, remdamosi pirminiu vertinimu arba vėlesniais jo atnaujinimais, atliktais pagal Direktyvos 2008/56/EB 8 straipsnį ir 17 straipsnio 2 dalies a punktą, valstybės narės gali pagrįstomis aplinkybėmis nuspręsti, kad vieno ar daugiau pirminių kriterijų taikyti nereikėtų. Tokiais atvejais valstybės narės, teikdamos pranešimą pagal Direktyvos 2008/56/EB 9 straipsnio 2 dalį arba 17 straipsnio 3 dalį, pateikia Komisijai savo argumentus.

Vykdydama regioninio bendradarbiavimo įpareigojimą, nustatytą Direktyvos 2008/56/EB 5 ir 6 straipsniuose, valstybė narė, prieš nuspręsdama nenaudoti pirminio kriterijaus pagal pirmos pastraipos nuostatą, informuoja kitas to paties jūrų regiono ar paregionio valstybes nares.

2. Priede nustatyti antriniai kriterijai ir susiję metodiniai standartai, specifikacijos ir standartizuoti metodai naudojami pirminiam kriterijui papildyti arba jei yra rizika, kad pagal tam tikrą kriterijų nebus pasiekta arba išlaikyta gera jūros aplinkos būklė. Dėl antrinio kriterijaus naudojimo sprendžia kiekviena valstybė narė, nebent priede nustatyta kitaip.

3. Jei šiuo sprendimu nenustatyti kriterijai, metodiniai standartai, stebėsenos ir vertinimo specifikacijos arba standartizuoti metodai (įskaitant erdvinių ir laiko duomenų agregavimo), valstybės narės, jei tai įmanoma ir tinkama, remiasi tais, kurie nustatyti tarptautiniu, regiono ar paregionio lygmeniu, pavyzdžiui, tais, dėl kurių sutarta vykdant veiklą pagal regionines jūrų konvencijas.

4. Iki bus nustatyti Sąjungos, tarptautiniai, regiono ar paregionio kriterijų elementų sąrašai, metodiniai standartai ir stebėsenos bei vertinimo specifikacijos ir standartizuoti metodai valstybės narės gali naudotis tais, kurie nustatyti nacionaliniu lygmeniu, su sąlyga, kad ji siekia bendradarbiauti regiono lygmeniu, kaip nustatyta Direktyvos 2008/56/EB 5 ir 6 straipsniuose.

4 straipsnis

Slenkstinių verčių nustatymas bendradarbiaujant Sąjungos, regiono ar paregionio lygmeniu

1. Jei pagal šį sprendimą valstybės narės turi nustatyti slenkstines vertes bendradarbiaudamos Sąjungos, regiono ar paregionio lygmeniu, tos slenkstinės vertės:

a) turi būti būdingų savybių rinkinio, kuriuo valstybės narės naudojasi nustatydamos geros aplinkos būklės apibūdinimą, dalis;

b) būti suderinamos su Sąjungos teisės aktų nuostatomis;

([1]) 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1143/2014 dėl invazinių svetimų rūšių introdukcijos ir plitimo prevencijos ir valdymo (OL L 317, 2014 11 4, p. 35).

c) jei tinkama, turi nurodyti tokį kokybės lygį, kuris atspindi su tam tikru kriterijumi susijusio neigiamo poveikio reikšmingumą, ir būti nustatomos atsižvelgiant į atskaitos sąlygas;

d) turi būti nustatomos tinkamu geografiniu vertinimo mastu, kad būtų atsižvelgta į skirtingas regionų, paregionių ir jų dalių (padalijimų) biotines ir abiotines savybes;

e) turi būti nustatomos remiantis atsargumo principu – atsižvelgiant į potencialius pavojus jūros aplinkai;

f) turi būti nuoseklios visiems kriterijams, jei jie susiję su tuo pačiu ekosistemos elementu;

g) turi būti nustatytos remiantis geriausiais turimais moksliniais duomenimis;

h) turi būti grindžiamos ilgalaikiais chronologiniais duomenimis, jei jų yra, kad būtų galima nustatyti tinkamiausią vertę;

i) turi atspindėti natūralią ekosistemos dinamiką, įskaitant plėšrūnų ir grobio santykius, hidrologinius ir klimatinius pokyčius, taip pat pripažįstant, kad ekosistemos arba jos dalies būklė po pablogėjimo gali atsistatyti tiek, kad atitiks vyraujančias fiziografines, geografines, klimatines ir biologines sąlygas, tačiau nebebus lygiai tokia, kokia buvo anksčiau;

j) jei įmanoma ir tinkama, turi būti suderinamos su atitinkamomis vertėmis, nustatytomis institucijoms bendradarbiaujant regiono lygmeniu, įskaitant vertes, dėl kurių sutarta regioninėse jūrų konvencijose.

2. Iki valstybės narės slenkstines vertes nustatys bendradarbiaudamos Sąjungos, regiono ar paregionio lygmeniu, kaip reikalaujama šiame sprendime, jos gali geros aplinkos būklės pasiekimo mastą vertinti naudodamos bet kurias iš šių verčių:

a) nacionalines slenkstines vertes su sąlyga, kad jos laikosi Direktyvos 2008/56/EB 5 ir 6 straipsniuose nustatyto įpareigojimo bendradarbiauti regiono lygmeniu;

b) verčių kryptines tendencijas;

c) pavojais grindžiamas pakaitines slenkstines vertes.

Jos turi, jei įmanoma, būti grindžiamos 1 dalies a–i punktuose nustatytais principais.

3. Jei tam tikro kriterijaus slenkstinės vertės, įskaitant tas, kurias valstybės narės nustato pagal šį sprendimą, nepasiekiamos tiek, kad būklė atitiktų valstybės narės pagal Direktyvos 2008/56/EB 9 straipsnio 1 dalį nustatytą geros aplinkos būklės apibūdinimą, valstybė narė atitinkamai svarsto, ar imtis priemonių pagal tos direktyvos 13 straipsnį, ar išsamiau ištirti arba išnagrinėti situaciją.

4. Pagal šį sprendimą valstybių narių nustatytos slenkstinės vertės gali būti periodiškai peržiūrimos atsižvelgiant į mokslo ir technikos pažangą ir prireikus keičiamos, kai atliekama Direktyvos 2008/56/EB 17 straipsnio 2 dalies a punkte numatyta peržiūra.

5 straipsnis

Terminai

1. Slenkstines vertes, kriterijų elementų sąrašus ar metodinius standartus, kuriuos valstybės narės turi nustatyti pagal šį sprendimą, bendradarbiaudamos Sąjungos, regiono ar paregionio lygmeniu, valstybės narės stengiasi nustatyti iki termino, iki kurio jos turi pirmą kartą peržiūrėti aplinkos būklės pradinį įvertinimą ir geros aplinkos būklės apibūdinimo nustatymą pagal Direktyvos 2008/56/EB 17 straipsnio 2 dalies a punktą (2018 m. liepos 15 d.).

2. Jei valstybės narės, bendradarbiaudamos Sąjungos, regiono ar paregionio lygmeniu, slenkstinių verčių, kriterijų elementų sąrašų ar metodinių standartų negali nustatyti iki 1 dalyje nustatyto termino, jos turi tai padaryti kuo greičiau po to su sąlyga, kad jos iki 2018 m. spalio 15 d. pateikia Komisijai pranešimą pagal Direktyvos 2008/56/EB 9 straipsnio 2 dalį arba 17 straipsnio 3 dalį ir jame nurodo pagrindimą.

6 straipsnis

Pranešimas

Kiekviena valstybė narė, teikdama pranešimą pagal Direktyvos 2008/56/EB 17 straipsnio 3 dalį, Komisijai taip pat nusiunčia išsamią informaciją apie tuos kriterijų elementus, slenkstines vertes ir metodinius standartus, nustatytus bendradarbiaujant Sąjungos, regiono ar paregionio lygmeniu pagal šį sprendimą, kuriuos ji nusprendė įtraukti į būdingų savybių rinkinį, skirtą gerai aplinkos būklei apibūdinti pagal Direktyvos 2008/56/EB 9 straipsnio 1 dalį.

7 straipsnis

Panaikinimas

Sprendimas 2010/477/ES panaikinamas.

Nuorodos į Sprendimą 2010/477/ES laikomos nuorodomis į šį sprendimą.

8 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2017 m. gegužės 17 d.

Komisijos vardu

Pirmininkas

Jean-Claude JUNCKER

PRIEDAS

Geros jūrų vandenų aplinkos būklės kriterijai ir metodiniai standartai, susiję su Direktyvos 2008/56/EB I priede nustatytais kokybiniais deskriptoriais ir su tos direktyvos III priede nustatytais orientaciniais sąrašais, taip pat stebėsenos ir vertinimo specifikacijos ir standartizuoti metodai

Šį priedą sudaro dvi dalys:

— I dalyje pagal Direktyvos 2008/56/EB 9 straipsnio 3 dalį nustatomi kriterijai ir metodiniai standartai, kuriais remiantis nustatoma gera aplinkos būklė, o pagal tos direktyvos 11 straipsnio 4 dalį nustatomos stebėsenos ir vertinimo specifikacijos bei standartiniai metodai, kuriuos valstybės narės turi taikyti pagal Direktyvos 2008/56/EB 8 straipsnio 1 dalies b punktą vertindamos vyraujančius pavojus ir jų poveikį,

— II dalyje pagal Direktyvos 2008/56/EB 9 straipsnio 3 dalį nustatomi kriterijai ir metodiniai standartai, kuriais remiantis nustatoma gera aplinkos būklė, taip pat stebėsenos ir vertinimo specifikacijos bei standartiniai metodai, kuriuos valstybės narės turi taikyti pagal Direktyvos 2008/56/EB 8 straipsnio 1 dalies a punktą vertindamos aplinkos būklę.

I DALIS

Kriterijai, metodiniai standartai, specifikacijos ir standartizuoti metodai, skirti vyraujantiems pavojams bei jų poveikiui stebėti ir vertinti pagal Direktyvos 2008/56/EB 8 straipsnio 1 dalies b punktą

I dalyje aptariami deskriptoriai ([1]), susiję su atitinkamais antropogeniniais pavojais: biologiniais pavojais (2 ir 3 deskriptoriai), fiziniais pavojais (6 ir 7 deskriptoriai), cheminėmis medžiagomis, šiukšlėmis ir energija (5, 8, 9, 10 ir 11 deskriptoriai), nurodytais Direktyvos 2008/56/EB III priede.

2 deskriptorius

Dėl žmogaus veiklos introdukuotų nevietinių rūšių poveikis yra tokio lygio, kad nesukelia neigiamų ekosistemų pakitimų

Susijęs pavojus – nevietinių rūšių patekimas arba plitimas

Kriterijai, įskaitant kriterijų elementus, ir metodiniai standartai

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
Naujos introdukuotos nevietinės rūšys	D2C1 – pirminis (Šešerių metų) vertinimo laikotarpiu dėl žmogaus veiklos laukinėje gamtoje introdukuotų naujų nevietinių rūšių skaičius, skaičiuojamas nuo referencinių metų (nurodytų pradiniame vertinime pagal Direktyvos 2008/56/EB 8 straipsnio 1 dalį) pradžios, yra sumažėjęs iki minimumo ir, jei įmanoma, iki nulio. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, nustato naujų introdukuotų nevietinių rūšių skaičiaus slenkstinę vertę.	*Vertinimo mastas* Regiono arba paregionio dalys, prireikus atskirtos nacionalinėmis sienomis. *Kriterijų taikymas* Pažanga, padaryta siekiant geros aplinkos būklės, kiekvienos vertinamos teritorijos atžvilgiu išreiškiama taip: — nurodomas dėl žmogaus veiklos introdukuotų naujų nevietinių rūšių skaičius per šešerių metų vertinimo laikotarpį ir pateikiamas tų rūšių sąrašas.

([1]) Šiame sprendime minimi deskriptoriai – tai nuoroda į atitinkamus kokybinius deskriptorius, pagal kuriuos nustatoma gera aplinkos būklė ir kurie nurodyti sunumeruotuose Direktyvos 2008/56/EB I priedo punktuose.

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
Įsitvirtinusios nevietinės rūšys, visų pirma invazinės nevietinės rūšys, kurios apima rūšis, įtrauktas į Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių sąrašą (nustatytą pagal Reglamento (ES) Nr. 1143/2014 4 straipsnio 1 dalį), ir rūšis, kurios svarbios taikant D2C3 kriterijų. Valstybės narės sudaro tokį sąrašą bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	D2C2 – antrinis Įsitvirtinusių nevietinių rūšių, visų pirma invazinių rūšių, kurios reikšmingai prisideda prie neigiamo poveikio tam tikroms rūšių grupėms ar vyraujantiems buveinių tipams, gausumas ir paplitimas erdvėje.	*Vertinimo mastas* Kaip atliekant atitinkamų rūšių grupių arba vyraujančių buveinių tipų vertinimą pagal 1 ir 6 deskriptorius. *Kriterijų taikymas* D2C2 kriterijus (nevietinių rūšių kiekybinis įvertinimas) nurodomas kiekvienai vertinamai rūšiai; jis padeda atlikti D2C3 kriterijaus (neigiamo nevietinių rūšių poveikio) vertinimą. Pagal D2C3 kriterijų nustatoma kiekvienos vertinamos rūšių grupės, kurioje įvyko neigiamų pakitimų, dalis ir kiekvieno vertinamo vyraujančio buveinių tipo, kuriame įvyko neigiamų pakitimų, erdvinis mastas – todėl šis kriterijus padeda atlikti vertinimus pagal 1 ir 6 deskriptorius.
Rūšių grupės ir vyraujantys buveinių tipai, kuriems nevietinės rūšys kelia pavojų, atrinkti iš tų rūšių grupių ir vyraujančių buveinių tipų, kurie naudojami pagal 1 ir 6 deskriptorių. Valstybės narės sudaro tokį sąrašą bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	D2C3 – antrinis Rūšių grupės, kurioje įvyko neigiamų pakitimų, dalis arba vyraujančio buveinių tipo, kuriame įvyko neigiamų pakitimų, erdvinis mastas, jei tie neigiami pakitimai susiję su nevietinėmis rūšimis, visų pirma su invazinėmis nevietinėmis rūšimis. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, nustato dėl nevietinių rūšių įvykusių rūšių grupių ir vyraujančių buveinių tipų neigiamų pakitimų slenkstines vertes.	

Su stebėsena ir vertinimu susijusios specifikacijos ir standartizuoti metodai

1. Naujomis introdukuotomis nevietinėmis rūšimis yra laikomos nevietinės rūšys, kurių ankstesnio vertinimo laikotarpiu teritorijoje nebuvo.

2. Įsitvirtinusiomis nevietinėmis rūšimis yra laikomos nevietinės rūšys, kurios ankstesnio vertinimo laikotarpiu teritorijoje buvo aptinkamos.

3. Pagal D2C1: kai nėra aišku, ar nauja nevietinė rūšis pateko dėl žmogaus veiklos ar dėl plitimo natūraliu būdu iš kaimyninių teritorijų, introdukcija priskiriama D2C1.

4. Pagal D2C2: kai rūšies (pvz., planktono) aptinkamumas ir gausumas svyruoja priklausomai nuo sezono, stebėsena vykdoma atitinkamu metų laiku.

5. Jei įmanoma, stebėsenos programos turi būti siejamos su stebėsenos programomis pagal 1, 4, 5 ir 6 deskriptorius, nes jose paprastai taikomi tie patys ėminių ėmimo metodai, o nevietinių rūšių stebėseną patogiau vykdyti kaip platesnės biologinės įvairovės stebėsenos dalį, išskyrus tuos atvejus, kai imant ėminius dėmesys turi būti skiriamas su naujomis introdukcijomis susijusiems pagrindiniams vektoriams ir rizikos sritims.

Su kriterijais susiję matavimo vienetai:

— D2C1: (6 metų) vertinimo laikotarpiu naujų introdukuotų rūšių skaičius kiekvienoje vertinamojoje teritorijoje,

— D2C2: kiekvienos nevietinės rūšies gausumas (individų skaičius, biomasė tonomis (t) arba paplitimas kvadratiniais kilometrais (km^2)),

— D2C3: rūšių grupės, kurioje įvyko neigiamų pakitimų, dalis (vietinių rūšių ir nevietinių rūšių santykis, išreikštas rūšių skaičiumi ir (arba) jų gausumu grupėje) arba vyraujančio buveinių tipo, kuriame įvyko neigiamų pakitimų, erdvinis mastas kvadratiniais kilometrais (km^2).

3 deskriptorius

Visų komerciniams tikslams naudojamų žuvų ir jūrinių bestuburių populiacijos neviršija saugių biologinių ribų ir jų pasiskirstymas pagal amžių ir dydį rodo, kad ištekliai geros būklės

Susijęs pavojus – laukinių rūšių, įskaitant tikslines ir netikslines rūšis, gavyba arba mirtingumas / sužalojimai

Kriterijai, įskaitant kriterijų elementus, ir metodiniai standartai

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
Komerciniams tikslams naudojamos žuvys ir jūriniai bestuburiai. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, nustato komerciniams tikslams naudojamų žuvų ir jūrinių bestuburių sąrašą pagal specifikacijose nustatytus kriterijus.	D3C1 – pirminis Komerciniams tikslams naudojamų rūšių populiacijų *mirtingumo dėl žvejybos* rodiklis atitinka arba yra mažesnis už dydžius, kuriais galima užtikrinti didžiausią galimą tausios žvejybos laimikį (DTL). Konsultuojamasi su atitinkamomis mokslo įstaigomis pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 26 straipsnį.	*Vertinimo mastas* Kiekvienos rūšies populiacijos yra vertinamos pagal ekologiniu atžvilgiu tinkamą mastą kiekviename regione arba paregionyje, kaip nustatyta atitinkamų mokslo įstaigų pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 26 straipsnį, remiantis tam tikrais suvestiniais duomenimis apie Tarptautinės jūrų tyrinėjimo tarybos (ICES) rajonus, Bendrosios Viduržemio jūros žvejybos komisijos (GFCM) geografinius parajonius ir Makaronezijos biogeografinio regiono Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) žvejybos rajonus. *Kriterijų taikymas* Pažanga, padaryta siekiant geros aplinkos būklės, kiekvienos vertinamos teritorijos atžvilgiu išreiškiama taip: a) nurodomos vertintos populiacijos, pasiektos vertės pagal kiekvieną kriterijų ir informacija apie tai, ar buvo pasiekti su D3C1 ir D3C2 susiję dydžiai ir su D3C3 susijusios slenkstinės vertės, taip pat bendra populiacijos būklė remiantis Sąjungos lygmeniu suderintomis taisyklėmis dėl kriterijų integravimo; b) nurodomos vertinamojoje teritorijoje esančios komerciniams tikslams naudojamų rūšių populiacijos, kurios nebuvo vertintos. Šių populiacijų vertinimų rezultatai taip pat turi padėti atlikti vertinimus pagal 1 ir 6 deskriptorius, jei rūšys yra aktualios atliekant konkrečių rūšių grupių ir bentoso buveinių tipų vertinimą.
	D3C2 [1] – pirminis *Neršiančių išteklių biomasė* komerciniams tikslams naudojamų rūšių populiacijose viršija biomasės dydžius, kuriais galima užtikrinti didžiausią galimą tausios žvejybos laimikį. Konsultuojamasi su atitinkamomis mokslo įstaigomis pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 26 straipsnį.	
	D3C3 [1] [2] – pirminis Individų pasiskirstymas pagal amžių ir dydį komerciniams tikslams naudojamų rūšių populiacijose rodo, kad jos geros būklės. Didelę dalį turi sudaryti vyresnio amžiaus / dideli individai, o neigiamas išteklių naudojimo poveikis genetinei įvairovei turi būti nedidelis. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, nustato slenkstines vertes kiekvienai rūšies populiacijai remdamosi mokslinėmis rekomendacijomis, gautomis pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 26 straipsnį.	

[1] D3C2 ir D3C3 yra būkle grindžiami kriterijai, skirti komerciniams tikslams naudojamoms žuvims ir jūriniams bestuburiams, tačiau aiškumo sumetimais jie pateikiami I dalyje.

[2] Gali būti, kad D3C3 negalės būti taikomas 2018 metais peržiūrint pradinį vertinimą ir apibrėžiant gerą aplinkos būklę pagal Direktyvos 2008/56/EB 17 straipsnio 2 dalies a punktą.

Komerciniams tikslams nenaudojamų rūšių (atsitiktinės priegaudos) gavyba ir mirtingumas / sužalojimai dėl žvejybos veiklos aptariami prie D1C1 kriterijaus.

Fizinis jūros dugno trikdymas, be kita ko, poveikis bentoso bendrijoms, kurio priežastis – žvejybos veikla, aptariami prie 6 deskriptoriaus kriterijų (visų pirma D6C2 ir D6C3 kriterijų) ir turi būti įtraukti į bentoso buveinių tipų vertinimą pagal 1 ir 6 deskriptorius.

Su stebėsena ir vertinimu susijusios specifikacijos ir standartizuoti metodai

1. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, sudaro komerciniams tikslams naudojamų rūšių sąrašą, kuriuo remiantis taikomi kriterijai kiekvienoje vertinamojoje teritorijoje, ir šį sąrašą atnaujina kiekvieną šešerių metų vertinimo laikotarpį, atsižvelgdamos į Tarybos reglamentą (EB) Nr. 199/2008 [1] ir į šiuos aspektus:

   a) visus išteklius, kurie valdomi pagal Reglamentą (ES) Nr. 1380/2013;

[1] 2008 m. vasario 25 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 199/2008 dėl Bendrijos sistemos, skirtos duomenų rinkimui, tvarkymui ir naudojimui žuvininkystės sektoriuje bei paramai mokslinėms rekomendacijoms dėl bendros žuvininkystės politikos, sukūrimo (OL L 60, 2008 3 5, p. 1).

b) rūšis, kurių žvejybos galimybes (bendrus leidžiamus sužvejoti kiekius ir kvotas) Taryba yra nustačiusi pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 43 straipsnio 3 dalį;

c) rūšis, kurioms pagal Reglamentą (EB) Nr. 1967/2006 nustatyti mažiausi išteklių išsaugojimą užtikrinantys orientaciniai dydžiai;

d) rūšis, kurioms pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 9 straipsnį taikomi daugiamečiai planai;

e) rūšis, kurioms pagal Reglamento (ES) Nr. 1967/2006 19 straipsnį taikomi nacionaliniai valdymo planai;

f) bet kokias rūšis, kurios regioniniu arba nacionaliniu mastu svarbios smulkiajai / vietinei priekrantės žvejybai.

Taikant šį sprendimą, kiekvienoje vertinamojoje teritorijoje esančios komerciniams tikslams naudojamos nevietinės rūšys į sąrašą neįtraukiamos, taigi jų indėlis nėra svarbus siekiant užtikrinti gerą aplinkos būklę pagal 3 deskriptorių.

2. Reglamentu (EB) Nr. 199/2008 nustatomos taisyklės, pagal kurias įgyvendinant daugiametes programas renkami ir tvarkomi su žuvininkystės sektoriumi susiję biologiniai techniniai, aplinkos, socialiniai ir ekonominiai duomenys, kurie naudojami vykdant stebėseną pagal 3 deskriptorių.

3. Terminas „populiacijos“ reiškia „išteklius“ pagal Reglamentą (ES) Nr. 1380/2013.

4. D3C1 ir D3C2 atveju taikomos šios nuostatos:

a) mišriosios žvejybos atveju išteklių, valdomų pagal daugiametį planą pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 9 straipsnį, tiksliniai mirtingumo dėl žvejybos ir biomasės lygiai, kuriais galima užtikrinti didžiausią galimą tausios žvejybos laimikį, turi atitikti atitinkamą daugiametį planą;

b) Vidužemio ir Juodosios jūrų regionams galima naudoti atitinkamas pakaitines vertes.

5. Taikomi šie vertinimo metodai:

a) pagal D3C1: jeigu kiekybiniai vertinimai, pagal kuriuos nustatomos *mirtingumo dėl žvejybos* vertės, negalimi dėl turimų duomenų neatitikimų, kaip alternatyvų metodą galima naudoti kitus kintamuosius, pvz., sužvejoto kiekio ir biomasės indekso santykį (toliau – sužvejoto kiekio ir biomasės santykis). Tokiais atvejais pasirenkamas atitinkamas tendencijų analizės metodas (pvz., dabartinė vertė gali būti palyginama su ilgalaikiu istoriniu vidurkiu);

b) pagal D3C2: naudojama slenkstinė vertė turi atitikti Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 2 straipsnio 2 dalį. Jeigu kiekybiniai vertinimai, pagal kuriuos nustatomos *neršiančių išteklių biomasės* vertės, negalimi dėl turimų duomenų neatitikimų, kaip alternatyvų metodą galima naudoti su biomase susijusius indeksus, pvz., indeksus, susijusius su sužvejotų žuvų kiekiu pastangų vienetui arba su gausumo tyrimais. Tokiais atvejais pasirenkamas atitinkamas tendencijų analizės metodas (pvz., dabartinė vertė gali būti palyginama su ilgalaikiu istoriniu vidurkiu);

c) iš D3C3 turi matytis, kad geros būklės rūšių populiacijoms būdinga didelė vyresnio amžiaus didelių individų dalis. Susiję požymiai:

i) individų pasiskirstymas pagal dydį populiacijoje, išreikštas:

— žuvų, didesnių už vidutinį dydį pirmos lytinės brandos metu, dalimi arba

— žuvų pasiskirstymo pagal ilgį kiekvienoje populiacijoje 95-uoju procentiliu, remiantis mokslinių tyrimų laivų įrašais arba kitų tyrimų duomenimis;

ii) su rūšių naudojimu susijęs genetinis poveikis, pvz., dydis pirmos lytinės brandos metu, jei tinkama ir įmanoma.

Atsižvelgiant į tolesnę mokslinę ir techninę šio kriterijaus pažangą galima naudoti ir kitas susijusių požymių reikšmes.

Su kriterijais susiję matavimo vienetai:

— D3C1: metinis žuvų mirtingumo rodiklis,

— D3C2: biomasė tonomis (t) arba kiekvienos rūšies individų skaičius, išskyrus tuos atvejus, kai pagal 5 punkto b papunktį naudojami kiti indeksai,

— D3C3: 5 punkto c papunkčio i papapunkčio įtraukos atveju – (procentinė) dalis arba skaičius; i papapunkčio antros įtraukos atveju – ilgis centimetrais (cm), ii papapunkčio atveju – ilgis centimetrais (cm).

5 deskriptorius

Žmogaus sukelta eutrofikacija, ypač jos neigiamas poveikis (pvz., biologinės įvairovės nykimas, ekosistemų blogėjimas, žalingų dumblių žydėjimas ir deguonies trūkumas dugno vandenyse), yra sumažinti iki minimumo

Susiję pavojai – maistingųjų medžiagų patekimas; organinės medžiagos patekimas

Kriterijai, įskaitant kriterijų elementus, ir metodiniai standartai

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
Maistingosios medžiagos vandens storymėje: ištirpęs neorganinis azotas, bendrasis azotas, ištirpęs neorganinis fosforas, bendrasis fosforas. Pakrančių vandenys, kaip pagal Direktyvą 2000/60/EB. Už pakrančių vandenų – valstybės narės regiono arba paregionio lygmeniu gali nuspręsti netaikyti vieno ar kelių iš šių maistingųjų medžiagų elementų.	D5C1 – pirminis Maistingųjų medžiagų koncentracija nesiekia lygių, rodančių neigiamą eutrofikacijos poveikį. Slenkstinės vertės yra tokios: a) pakrančių vandenyse – vertės, nustatytos pagal Direktyvą 2000/60/EB; b) už pakrančių vandenų – vertės, suderinamos su pakrančių vandenims pagal Direktyvą 2000/60/EB taikomomis vertėmis. Tas vertes valstybės narės nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	*Vertinimo mastas:* — pakrančių vandenys, kaip pagal Direktyvą 2000/60/EB, — už pakrančių vandenų – regiono arba paregionio dalys, prireikus atskirtos nacionalinėmis sienomis. *Kriterijų taikymas* Pažanga, padaryta siekiant geros aplinkos būklės, kiekvienos vertinamos teritorijos atžvilgiu išreiškiama taip: a) vertės, pasiektos taikant kiekvieną kriterijų; taip pat vertinamosios teritorijos, kurioje buvo pasiektos nustatytos slenkstinės vertės, dydžio įvertis; b) pakrančių vandenys: naudojant kriterijus pagal Direktyvos 2000/60/EB reikalavimus, padaroma išvada, ar vandens telkinys yra veikiamas eutrofikacijos ([1]); c) už pakrančių vandenų: teritorijos, kuri nėra veikiama eutrofikacijos (kaip rodo visų taikytų kriterijų rezultatai, integruoti, pagal galimybes, Sąjungos lygmeniu arba bent regiono arba paregionio lygmeniu), dydžio įvertis (išreikštas procentine dalimi). Už pakrančių vandenų: dėl antrinių kriterijų taikymo susitariama regiono arba paregionio lygmeniu.
Chlorofilas *a* vandens storymėje	D5C2 – pirminis Chlorofilo *a* koncentracija nesiekia lygių, rodančių neigiamą maistingųjų medžiagų daugėjimo poveikį. Slenkstinės vertės yra tokios: a) pakrančių vandenyse – vertės, nustatytos pagal Direktyvą 2000/60/EB; b) už pakrančių vandenų – vertės, suderinamos su pakrančių vandenims pagal Direktyvą 2000/60/EB taikomomis vertėmis. Tas vertes valstybės narės nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	
Žalingų dumblių (pvz., melsvabakterių) žydėjimas vandens storymėje	D5C3 – antrinis Žalingų dumblių žydėjimo atvejų skaičius, erdvinis mastas ir trukmė nesiekia lygių, rodančių neigiamą maistingųjų medžiagų daugėjimo poveikį.	

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
	Tokių lygių slenkstines vertes valstybės narės nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	Šie vertinimų rezultatai taip pat padeda atlikti pelaginių buveinių vertinimą pagal 1 deskriptorių: — pasiskirstymas ir teritorijos, kuri yra veikiama eutrofikacijos vandens storymėje (kaip matyti iš to, ar D5C2, D5C3 ir D5C4 kriterijų (jei jie buvo taikyti) atvejais buvo pasiektos slenkstinės vertės), dydžio įvertis (išreikštas procentine dalimi). Šie vertinimų rezultatai taip pat padeda atlikti bentoso buveinių vertinimą pagal 1 ir 6 deskriptorių: — pasiskirstymas ir teritorijos, kuri yra veikiama eutrofikacijos jūros dugne (kaip matyti iš to, ar D5C4, D5C5, D5C6, D5C7 ir D5C8 kriterijų (jei jie buvo taikyti) atvejais buvo pasiektos slenkstinės vertės), dydžio įvertis (išreikštas procentine dalimi).
Vandens storymės fotinė riba (skaidrumas)	D5C4 – antrinis Vandens storymės fotinė riba (skaidrumas) dėl padidėjusio skendinčiųjų dumblių kiekio nėra sumažėjusi iki lygio, rodančio neigiamą maistingųjų medžiagų daugėjimo poveikį. Slenkstinės vertės yra tokios: a) pakrančių vandenyse – vertės, nustatytos pagal Direktyvą 2000/60/EB; b) už pakrančių vandenų – vertės, suderinamos su pakrančių vandenims pagal Direktyvą 2000/60/EB taikomomis vertėmis. Tas vertes valstybės narės nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	
Ištirpęs deguonis vandens storymės apačioje	D5C5 – pirminis (gali būti pakeistas D5C8 kriterijumi) Ištirpusio deguonies koncentracija dėl maistingųjų medžiagų daugėjimo nėra sumažėjusi iki lygių, rodančių neigiamą poveikį bentoso buveinėms (be kita ko, susijusiai biotai ir judriosioms rūšims) arba kitą eutrofikacijos poveikį. Slenkstinės vertės yra tokios: a) pakrančių vandenyse – vertės, nustatytos pagal Direktyvą 2000/60/EB; b) už pakrančių vandenų – vertės, suderinamos su pakrančių vandenims pagal Direktyvą 2000/60/EB taikomomis vertėmis. Tas vertes valstybės narės nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	
Oportunistiniai makrodumbliai bentoso buveinėse	D5C6 – antrinis Oportunistinių makrodumblių gausumas nesiekia lygių, rodančių neigiamą maistingųjų medžiagų daugėjimo poveikį. Slenkstinės vertės yra tokios: a) pakrančių vandenyse – vertės, nustatytos pagal Direktyvą 2000/60/EB; b) jei šis kriterijus aktualus vandenyse, esančiuose už pakrančių vandenų ribų, – vertės, suderinamos su pakrančių vandenims pagal Direktyvą 2000/60/EB taikomomis vertėmis. Tas vertes valstybės narės nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
Makrofitų bendrijos (daugiamečiai jūriniai dumbliai ir jūržolės, pavyzdžiui, rudadumbliai, jūriniai andrai ir poseidonijos) bentoso buveinėse	D5C7 – antrinis Makrofitų bendrijų rūšinė sudėtis ir santykinis gausumas arba pasiskirstymas pagal gylį siekia vertes, rodančias, kad maistingųjų medžiagų daugėjimas nesukelia neigiamo poveikio, be kita ko, nemažėja vandens skaidrumas. Tos vertės yra tokios: a) pakrančių vandenyse – vertės, nustatytos pagal Direktyvą 2000/60/EB; b) jei šis kriterijus aktualus vandenyse, esančiuose už pakrančių vandenų ribų, – vertės, suderinamos su pakrančių vandenims pagal Direktyvą 2000/60/EB taikomomis vertėmis. Tas vertes valstybės narės nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	
Makrofaunos bendrijos bentoso buveinėse	D5C8 – antrinis (išskyrus atvejus, kai jis naudojamas kaip D5C5 pakaitalas) Makrofaunos bendrijų rūšinė sudėtis ir santykinis gausumas siekia vertes, rodančias, kad maistingųjų ir organinių medžiagų daugėjimas nesukelia neigiamo poveikio. Tos vertės yra tokios: a) pakrančių vandenyse – bentoso biologinės kokybės elementų vertės, nustatytos pagal Direktyvą 2000/60/EB; b) už pakrančių vandenų – vertės, suderinamos su pakrančių vandenims pagal Direktyvą 2000/60/EB taikomomis vertėmis. Tas vertes valstybės narės nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	

([1]) Šiam vertinimui gali būti naudingi rekomendaciniai dokumentai, paskelbti įgyvendinant bendrą Direktyvos 2000/60/EB įgyvendinimo strategiją (pvz., *Nº 13 – Overall Approach to the Classification of Ecological Status and Ecological Potential* („Bendras ekologinės būklės ir ekologinio potencialo klasifikavimo metodas“) ir *Nº 23 – Eutrophication Assessment in the Context of European Water Policies* („Eutrofikacijos vertinimas pagal Europos vandenų politiką“).

Su stebėsena ir vertinimu susijusios specifikacijos ir standartizuoti metodai

1. Pakrančių vandenų atveju kriterijų elementai atrenkami pagal Direktyvą 2000/60/EB.
2. D5C2 ir D5C3 kriterijų atvejais valstybės narės gali papildomai taikyti fitoplanktono rūšinę sudėtį ir gausumą.
3. Kai įmanoma, renkama informacija apie maistingųjų medžiagų patekimo į jūros aplinką kelius (atmosfera, sausuma ar jūra).
4. Stebėsena už pakrančių vandenų gali būti nereikalinga, jeigu rizika nedidelė, pavyzdžiui, tokiais atvejais, kai pakrančių vandenyse slenkstinės vertės yra pasiektos, atsižvelgiant į maistingųjų medžiagų patekimą iš atmosferinių, su jūra (įskaitant pakrančių vandenis) susijusių ir tarpvalstybinių šaltinių.
5. Atliekant kiekvieno kriterijaus vertinimą pakrančių vandenyse turi būti naudojami pagal Direktyvą 2000/60/EB atliekami vertinimai.
6. Pagal Direktyvą 2000/60/EB nustatytos vertės turi būti nuoroda į vertes, nustatytas atlikus interkalibraciją pagal Komisijos sprendimą 2013/480/ES ([1]), arba į vertes, nustatytas nacionalinės teisės aktais pagal Direktyvos 2000/60/EB 8 straipsnį ir V priedą. Tos vertės laikomos su ekologinės kokybės santykiais susijusia „geros ir vidutinės būklės riba“.
7. Rūšinė sudėtis reiškia žemiausią taksonų lygmenį, kuris yra tinkamas atliekant vertinimą.

([1]) 2013 m. rugsėjo 20 d. Komisijos sprendimas 2013/480/ES, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB nustatomos atlikus interkalibraciją gautos valstybių narių monitoringo sistemų klasių vertės ir panaikinamas Sprendimas 2008/915/EB (OL L 266, 2013 10 8, p. 1).

Su kriterijais susiję matavimo vienetai:

— D5C1: maistingųjų medžiagų koncentracija mikromoliais viename litre (μmol/l),

— D5C2: chlorofilo *a* koncentracija (biomasė) mikrogramais viename litre (μg/l),

— D5C3: žydėjimo atvejai – atvejų skaičius, trukmė dienomis ir erdvinis mastas kvadratiniais kilometrais (km^2) per metus,

— D5C4: fotinė riba – gylis metrais (m),

— D5C5: deguonies koncentracija vandens storymės dugne miligramais viename litre (mg/l),

— D5C6: su makrodumblių gausumu arba erdviniu padengimu susijęs ekologinės kokybės santykis. Neigiamo poveikio mastas kvadratiniais kilometrais (km^2) arba kaip vertinamosios teritorijos procentinė dalis,

— D5C7: su rūšinės sudėties ir santykinio gausumo vertinimais arba didžiausiu makrofitų augimo gyliu susijęs ekologinės kokybės santykis. Neigiamo poveikio mastas kvadratiniais kilometrais (km^2) arba kaip vertinamosios teritorijos procentinė dalis,

— D5C8: su rūšinės sudėties ir santykinio gausumo vertinimais susijęs ekologinės kokybės santykis. Neigiamo poveikio mastas kvadratiniais kilometrais (km^2) arba kaip vertinamosios teritorijos procentinė dalis.

Kai įmanoma, valstybės narės naudoja Direktyvoje 2000/60/EB nustatytus vienetus ar ekologinės kokybės santykius.

6 deskriptorius

Jūros dugno vientisumas yra tokio lygio, kad užtikrinamas ekosistemų struktūros ir funkcijų išsaugojimas, o ypač nėra neigiamo poveikio bentoso ekosistemoms

Susiję pavojai – fizinis nykimas (dėl negrįžtamų jūros dugno substrato ar morfologijos pokyčių ir dėl jūros dugno substrato gavybos); fizinis jūros dugno trikdymas (laikinas arba išnykstantis)

Kriterijai, įskaitant kriterijų elementus, ir metodiniai standartai

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
Fizinis jūros dugno (įskaitant potvynių–atoslūgių zonas) nykimas	D6C1 – pirminis Natūralaus jūros dugno fizinio nykimo (negrįžtamo pokyčio) erdvinis mastas ir pasiskirstymas.	*Vertinimo mastas* Kaip atliekant bentoso buveinių vyraujančių tipų vertinimą pagal 1 ir 6 deskriptorius. *Kriterijų taikymas* D6C1 kriterijaus (fizinio nykimo pasiskirstymas ir jo masto įvertis) vertinimo rezultatai naudojami atliekant D6C4 ir D7C1 kriterijų vertinimą. D6C2 kriterijaus (su fiziniu trikdymu susijusių pavojų pasiskirstymas ir jų masto įvertis) vertinimo rezultatai naudojami atliekant D6C3 kriterijaus vertinimą. D6C3 kriterijaus (fizinio trikdymo sukelto neigiamo poveikio kiekvienam buveinių tipui kiekvienoje vertinamojoje teritorijoje masto įvertis) rezultatai padeda atlikti D6C5 kriterijaus vertinimą.
Fizinis jūros dugno (įskaitant potvynių–atoslūgių zonas) trikdymas	D6C2 – pirminis Su jūros dugno fiziniu trikdymu susijusių pavojų erdvinis mastas ir pasiskirstymas.	
Pagal 1 ir 6 deskriptorius naudojami bentoso buveinių vyraujantys tipai ar kiti buveinių tipai.	D6C3 – pirminis Kiekvieno buveinių tipo, kuris patiria neigiamą poveikį, nes fizinis trikdymas sukelia jo biotinės ir abiotinės struktūros ir funkcijų pokyčius (pvz., keičiasi rūšinė sudėtis ir santykinis rūšių gausumas, nebėra itin jautrių, pažeidžiamų ir pagrindinę funkciją atliekančių rūšių, keičiasi rūšies struktūra pagal dydį), erdvinis mastas. Su fiziniu trikdymu susijusio neigiamo poveikio slenkstines vertes valstybės narės nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	

D6C1, D6C2 ir D6C3 kriterijai susiję tik su „fizinio nykimo“ ir „fizinio trikdymo“ pavojais ir jų poveikiu, o D6C4 ir D6C5 kriterijai susiję su bendru 6 deskriptoriaus vertinimu kartu su bentoso buveinių vertinimu pagal 1 deskriptorių. D6C5 ir D6C4 kriterijai pateikti šio priedo II dalyje.

Su stebėsena ir vertinimu susijusios specifikacijos ir standartizuoti metodai

1. Stebėsenos metodai:

   a) pagal D6C1: įvertinami įvairių žmogaus veiklos rūšių sukelti negrįžtami pokyčiai jūros dugnui (įskaitant negrįžtamus natūralaus jūros dugno substrato ar morfologijos pokyčius dėl fizinio restruktūrizavimo ir infrastruktūros plėtros, taip pat substrato nykimą dėl jūros dugno medžiagų gavybos);

   b) pagal D6C2: įvertinamas įvairių žmogaus veiklų rūšių (pvz., žvejybos dugniniais tralais) sukeltas fizinis trikdymas;

   c) pakrančių vandenų atveju naudojami hidromorfologijos duomenys ir atitinkami vertinimai pagal Direktyvą 2000/60/EB. Ne pakrančių vandenų atveju galima sujungti duomenis, susijusius su infrastruktūros planais ir gavybos vietomis, kurioms išduota licencija.

2. Taikant vertinimo metodus duomenys agreguojami taip, kad:

   a) D6C1 būtų vertinamas kaip sunykusi bendro visų bentoso buveinių natūralaus dydžio dalis (pvz., dėl antropogeninio pokyčio masto) vertinamojoje teritorijoje;

   b) D6C3 būtų vertinamas pagal kiekvieno vertinamo bentoso buveinių tipo bendrą natūralų dydį.

3. Fiziniu nykimu laikomas negrįžtamas jūros dugno pokytis, kuris truko (arba tikėtina, jog truks) du ataskaitinius ciklus (12 metų) arba ilgiau.

4. Fiziniu trikdymu laikomas toks jūros dugno pokytis, po kurio būtų galima atkurti pradinę jūros dugno būklę, jeigu būtų sustabdyta trikdymą sukelianti veikla.

5. D6C3 atveju rūšinė sudėtis reiškia žemiausią taksonų lygmenį, kuris yra tinkamas atliekant vertinimą.

Su kriterijais susiję matavimo vienetai:

— D6C1: fiziškai sunykusios vertinamosios teritorijos dydis kvadratiniais kilometrais (km^2),

— D6C2: fiziškai sutrikdytos vertinamosios teritorijos dydis kvadratiniais kilometrais (km^2),

— D6C3: neigiamo poveikio mastas kvadratiniais kilometrais (km^2) arba kaip visos natūralaus dydžio buveinės procentinė dalis vertinamojoje teritorijoje.

7 deskriptorius

Negrįžtamas hidrografinių sąlygų pakitimas neturi neigiamo poveikio jūrų ekosistemoms

Susiję pavojai – fizinis nykimas (dėl negrįžtamų jūros dugno substrato, morfologijos pokyčių ar jūros dugno substrato gavybos); hidrologinių sąlygų pokyčiai

Kriterijai, įskaitant kriterijų elementus, ir metodiniai standartai

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
Hidrografiniai jūros dugno ir vandens storymės (įskaitant potvynių–atoslūgių zonas) pokyčiai	D7C1 – antrinis Su jūros dugnu ir vandens storyme susijusio hidrografinių sąlygų (pvz., bangų poveikio, srovių, druskingumo, temperatūros) negrįžtamo pakitimo, visų pirma susijusio su natūralaus jūros dugno nykimu [1], erdvinis mastas ir pasiskirstymas.	*Vertinimo mastas* Kaip atliekant bentoso buveinių vyraujančių tipų vertinimą pagal 1 ir 6 deskriptorius. *Kriterijų taikymas* D7C1 kriterijaus (hidrografinių pokyčių pasiskirstymas ir jų masto įvertis) vertinimo rezultatai naudojami atliekant D7C2 kriterijaus vertinimą.
Pagal 1 ir 6 deskriptorius naudojami bentoso buveinių vyraujantys tipai arba kiti buveinių tipai	D7C2 – antrinis Dėl negrįžtamo hidrografinių sąlygų pakitimo neigiamai paveikto kiekvieno bentoso buveinių tipo (būdingų fizinių ir hidrografinių savybių ir susijusių biologinių bendrijų) erdvinis mastas.	

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
	Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, nustato neigiamo poveikio, susijusio su negrįžtamais hidrografinių sąlygų pakitimais, slenkstines vertes.	D7C2 kriterijaus (neigiamo poveikio kiekvienam buveinių tipui kiekvienoje vertinamojoje teritorijoje masto įvertis) rezultatai padeda atlikti D6C5 kriterijaus vertinimą.

([1]) Fizinis nykimas reiškia tą patį, kaip 6 deskriptoriaus specifikacijų 3 punkte.

Su stebėsena ir vertinimu susijusios specifikacijos ir standartizuoti metodai

1. Stebėsenos ir vertinimo metodai:

   a) vykdant stebėseną dėmesys skiriamas pokyčiams, susijusiems su infrastruktūros plėtra tiek krante, tiek atviroje jūroje;

   b) kiekvieno su infrastruktūros plėtra susijusio atvejo poveikio mastui įvertinti, jei reikia, naudojami hidrodinaminiai poveikio aplinkai vertinimo modeliai, kurie patvirtinami faktiniais matavimais, arba kiti tinkami informacijos šaltiniai;

   c) pakrančių vandenų atveju naudojami hidromorfologijos duomenys ir atitinkami vertinimai pagal Direktyvą 2000/60/EB.

2. Taikant vertinimo metodus duomenys agreguojami taip, kad:

   a) D7C1 būtų vertinamas atsižvelgiant į visų buveinių bendrą natūralų dydį vertinamojoje teritorijoje;

   b) D7C2 būtų vertinamas pagal kiekvieno vertinamo bentoso buveinių tipo bendrą natūralų dydį.

Su kriterijais susiję matavimo vienetai:

— D7C1: hidrografiškai pakitusios vertinamosios teritorijos dydis kvadratiniais kilometrais (km^2),

— D7C2: Neigiamo poveikio mastas kvadratiniais kilometrais (km^2) arba kaip visos natūralaus dydžio buveinės procentinė dalis vertinamojoje teritorijoje.

8 deskriptorius

Teršalų koncentracijos lygis yra toks, kad nesukelia taršos poveikio

Susiję pavojai – kitų medžiagų (pvz., sintetinių medžiagų, nesintetinių medžiagų, radionuklidų) patekimas

Kriterijai, įskaitant kriterijų elementus, ir metodiniai standartai

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
1) Pakrančių ir teritoriniuose vandenyse: a) teršalai, atrinkti pagal Direktyvą 2000/60/EB: i) teršalai, kuriems Direktyvos 2008/105/EB I priedo A dalyje nustatyti aplinkos kokybės standartai; ii) Direktyvos 2000/60/EB VIII priede nurodyti upių baseinams būdingi teršalai pakrančių vandenyse;	D8C1 – pirminis Pakrančių ir teritoriniuose vandenyse teršalų koncentracijos neviršija šių slenkstinių verčių: a) teršalų, atrinktų pagal kriterijų elementų 1 punkto a papunktį, atveju – pagal Direktyvą 2000/60/EB nustatytų verčių;	*Vertinimo mastas* — pakrančių ir teritoriniai vandenys, kaip pagal Direktyvą 2000/60/EB, — už teritorinių vandenų – regiono arba paregionio dalys, prireikus atskirtos nacionalinėmis sienomis.

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
b) papildomi teršalai (jei reikia), pvz., iš atviroje jūroje esančių šaltinių, kurie dar nenurodyti pagal a papunktį ir kurie gali sukelti taršos poveikį regione arba paregionyje. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, sudaro tokį teršalų sąrašą. 2) Už teritorinių vandenų: a) pagal 1 punktą išnagrinėti teršalai, jeigu jie vis dar gali sukelti taršos poveikį; b) papildomi teršalai (jei reikia), kurie dar nenurodyti pagal 2 punkto a papunktį ir kurie gali sukelti taršos poveikį regione arba paregionyje. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, sudaro tokį teršalų sąrašą.	b) kai teršalai pagal a punktą matuojami terpėje, kuriai pagal Direktyvą 2000/60/EB nenustatytos jokios vertės – su ta terpe susijusių tų teršalų koncentracijų, kurias valstybės narės nustatė bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu. c) papildomų teršalų, kurie atrinkti pagal kriterijų elementų 1 punkto b papunktį, atveju – su tam tikra terpe (vandens, nuosėdų ar biotos) susijusių koncentracijų, kurios gali sukelti taršos poveikį. Valstybės narės nustato šias koncentracijas bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, atsižvelgdamos į jų taikymą pakrančių ir teritoriniuose vandenyse ir už jų ribų; Už teritorinių vandenų teršalų koncentracijos neviršija šių slenkstinių verčių: a) teršalų, atrinktų pagal kriterijų elementų 2 punkto a papunktį, atveju – verčių, kurios taikomos pakrančių ir teritoriniuose vandenyse; b) teršalų, kurie atrinkti pagal kriterijų elementų 2 punkto b papunktį, atveju – su tam tikra terpe (vandens, nuosėdų ar biotos) susijusių koncentracijų, dėl kurių gali atsirasti taršos poveikis. Tas koncentracijas valstybės narės nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	*Kriterijų taikymas* Pažanga, padaryta siekiant geros aplinkos būklės, kiekvienos vertinamos teritorijos atžvilgiu išreiškiama taip: a) kiekvieno teršalo pagal D8C1 kriterijų atveju – jo koncentracija, naudota terpė (vandens, nuosėdų, biotos), ar buvo pasiektos nustatytos slenkstinės vertės, taip pat vertintų teršalų, kurių atveju pasiektos slenkstinės vertės, dalis, be kita ko, atskirai nurodant medžiagas, kurioms būdingos visur esančių patvarių, bioakumuliacinių ir nuodingųjų medžiagų (angl. santrumpa – uPBT) savybės, kaip nurodyta Direktyvos 2008/105/EB 8a straipsnio 1 dalies a punkte; b) kiekvienos pagal D8C2 kriterijų vertintos rūšies atveju – neigiamai paveiktos rūšies populiacijos gausumo vertinamojoje teritorijoje įvertis; c) kiekvienos pagal D8C2 kriterijų vertintos buveinės atveju – neigiamai paveiktos buveinės dydžio vertinamojoje teritorijoje įvertis; Dėl D8C2 kriterijaus taikymo atliekant bendrą geros aplinkos būklės vertinimą pagal 8 deskriptorių turi būti susitariama regiono arba paregionio lygmeniu. Jei tinkama, kriterijaus D8C2 vertinimo rezultatai padeda atlikti vertinimus pagal 1 ir 6 deskriptorius.
Rūšys ir buveinės, kurioms kyla pavojus dėl teršalų. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, sudaro tokį rūšių bei vertintinų atitinkamų audinių ir buveinių sąrašą.	D8C2 – antrinis Rūšių sveikata ir buveinių būklė (pvz., jų rūšinė sudėtis ir santykinis gausumas nuolatinės taršos vietose) nėra neigiamai veikiamos teršalų, įskaitant kaupiamąjį ir sinergetinį poveikį. Tą neigiamą poveikį ir slenkstines jo vertes valstybės narės nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	
Reikšmingi staigios taršos atvejai, susiję su teršiančiomis medžiagomis, apibrėžtomis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/35/EB ([1]) 2 straipsnio 2 dalyje, įskaitant žalią naftą ir panašius junginius.	D8C3 – pirminis Reikšmingų staigios taršos atvejų erdvinis mastas ir trukmė yra sumažinti iki minimumo.	*Vertinimo mastas* Regionų arba paregionių, prireikus atskirtų nacionalinėmis sienomis, lygmuo

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
		Kriterijų taikymas Pažanga, padaryta siekiant geros aplinkos būklės, kiekvienos vertinamos teritorijos atžvilgiu išreiškiama taip: — nurodomas reikšmingų staigios taršos atvejų bendro erdvinio masto įvertis, taip pat jų pasiskirstymas ir bendra trukmė kiekvienais metais. Atsižvelgiant į šį kriterijų pradedamas D8C4 kriterijaus vertinimas.
Rūšių grupės rūšys, nurodytos II dalies 1 lentelėje, ir bentoso buveinių vyraujantys tipai, nurodyti II dalies 2 lentelėje.	D8C4 – antrinis (naudotinas įvykus reikšmingam staigios taršos atvejui) Neigiamas reikšmingų staigios taršos atvejų poveikis rūšių sveikatai ir buveinių būklei (pvz., jų rūšinei sudėčiai ir santykiniam gausumui) yra sumažintas iki minimumo ir, jei įmanoma, panaikintas.	*Vertinimo mastas* Kaip atliekant rūšių grupių arba bentoso buveinių vyraujančių tipų vertinimą pagal 1 ir 6 deskriptorius. *Kriterijų taikymas* Jei svarbus suminis poveikis erdvės ir laiko atžvilgiu, D8C4 kriterijaus vertinimo rezultatai padeda atlikti vertinimus pagal 1 ir 6 deskriptorius, panaudojant: a) kiekvienos neigiamai paveiktos rūšies gausumo įvertį; b) kiekvieno neigiamai paveikto vyraujančio buveinių tipo dydžio įvertį. Dėl D8C4 kriterijaus taikymo atliekant bendrą geros aplinkos būklės vertinimą pagal 8 deskriptorių turi būti susitariama regiono arba paregionio lygmeniu.

([1]) 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/35/EB dėl taršos iš laivų ir sankcijų už pažeidimus, įskaitant baudžiamąsias, įvedimo (OL L 255, 2005 9 30, p. 11).

Su stebėsena ir vertinimu susijusios specifikacijos ir standartizuoti metodai

1. D8C1 kriterijaus elementų atveju: kai pagal 1 punkto b papunktį ir 2 punkto b papunktį atrenkami papildomi teršalai, galintys sukelti taršos poveikį, būtina remtis rizikos įvertinimu. Vertinant šiuos teršalus naudojama tokia terpė ir tokios slenkstinės vertės, kad būtų įvertintas taršos poveikis jautriausioms rūšims ir poveikio keliai, įskaitant pavojus žmonių sveikatai dėl poveikio per mitybos grandinę.

2. Šiame sprendime:

a) D8C1 kriterijus: kad įvertinų teršalus pakrančių ir teritoriniuose vandenyse, valstybės narės tuos teršalus stebi pagal Direktyvos 2000/60/EB reikalavimus ir taiko toje direktyvoje nustatytus vertinimus, jei yra. Kai įmanoma, renkama informacija apie teršalų patekimo į jūros aplinką kelius (atmosfera, sausuma ar jūra);

b) D8C2 ir D8C4 kriterijai: vertinant poveikį sveikatai gali būti svarbūs biologiniai žymenys arba populiacijai būdingos demografinės savybės (pvz., vislumo, išgyvenamumo ir mirtingumo rodikliai, taip pat reprodukcinis pajėgumas);

c) D8C3 ir D8C4 kriterijai: šiame sprendime nustatyta, kad įvykus staigios taršos atvejui stebėsena yra būtina ir ji nėra Direktyvos 2008/56/EB 11 straipsnyje nurodytos reguliarios stebėsenos programos dalis;

d) D8C3 kriterijus: jei įmanoma, valstybės narės nustato reikšmingų staigios taršos atvejų šaltinius. Šiuo tikslu jos gali naudotis Europos jūrų saugumo agentūros palydovine stebėjimo sistema.

3. Teršalais laikomos atskiros medžiagos arba medžiagų grupės. Kad teikiant ataskaitas būtų užtikrintas nuoseklumas, dėl medžiagų grupavimo susitariama Sąjungos lygmeniu.

4. Rūšinė sudėtis reiškia žemiausią taksonų lygmenį, kuris yra tinkamas atliekant vertinimą.

Su kriterijais susiję matavimo vienetai:

— D8C1: vandens atveju – teršalų koncentracija mikrogramais viename litre (μg/l), nuosėdų atveju – mikrogramais viename kilograme (μg/kg) sausosios masės, biotos atveju – mikrogramais viename kilograme (μg/kg) drėgnosios masės,

— D8C2: kiekvienos paveiktos rūšies gausumas (individų skaičiumi ar kitais tinkamais matavimo vienetais, kurie suderinti regiono arba paregionio lygmeniu); kiekvieno paveikto vyraujančio buveinių tipo dydis kvadratiniais kilometrais (km^2),

— D8C3: reikšmingų staigios taršos atvejų trukmė dienomis ir erdvinis mastas kvadratiniais kilometrais (km^2) per metus,

— D8C4: kiekvienos paveiktos rūšies gausumas (individų skaičiumi ar kitais tinkamais matavimo vienetais, kurie suderinti regiono arba paregionio lygmeniu); kiekvieno paveikto vyraujančio buveinių tipo dydis kvadratiniais kilometrais (km^2).

9 deskriptorius

Teršalų kiekis žmonių maistui skirtose žuvyse ir kituose jūrų produktuose neviršija Sąjungos teisės aktais nustatyto lygio ar kitų atitinkamų standartų

Susijęs pavojus – pavojingųjų medžiagų patekimas

Kriterijai, įskaitant kriterijų elementus, ir metodiniai standartai

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
Komisijos reglamente (EB) Nr. 1881/2006 nurodyti teršalai. Taikydamos šį sprendimą, valstybės narės gali nuspręsti neatsižvelgti į Reglamente (EB) Nr. 1881/2006 nurodytus teršalus, jei tai pagrįsta remiantis rizikos vertinimu. Valstybės narės gali vertinti papildomus teršalus, kurie neįtraukti į Reglamentą (EB) Nr. 1881/2006. Tokių papildomų teršalų sąrašą valstybės narės sudaro bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu. Valstybės narės rūšių bei vertintinų atitinkamų audinių sąrašą sudaro remdamosi specifikacijose nustatytomis sąlygomis. Kad sudarytų tokį rūšių ir atitinkamų audinių sąrašą, jos gali bendradarbiauti regiono arba paregionio lygmeniu.	D9C1 – pirminis Laukinėje gamtoje (išskyrus pelekines žuvis iš marikultūros ūkių) sužvejotų arba surinktų žmonių maistui skirtų jūrų produktų (įskaitant žuvis, vėžiagyvius, moliuskus, dygiaodžius, jūrų dumblius ir kitus jūrų augalus) valgomuosiuose audiniuose (raumenyse, kepenyse, ikruose, mėsoje ar kitose minkštosiose dalyse) teršalų lygis neviršija: a) Reglamente (EB) Nr. 1881/2006 išvardytų teršalų atveju – tame reglamente nustatytų didžiausių leistinų koncentracijų, kurios šiame sprendime yra slenkstinės vertės; b) į Reglamentą (EB) Nr. 1881/2006 neįtrauktų papildomų teršalų atveju – slenkstinių verčių, kurias valstybės narės nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	*Vertinimo mastas* Sužvejojimo arba gamybos vietovė pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1379/2013 ([1]) 38 straipsnį. *Kriterijų taikymas* Pažanga, padaryta siekiant geros aplinkos būklės, kiekvienos vertinamos teritorijos atžvilgiu išreiškiama taip: — kiekvieno teršalo atveju – jo koncentracija žmonių maistui skirtuose jūrų produktuose, naudota terpė (rūšys ir audiniai), ar buvo pasiektos nustatytos slenkstinės vertės, taip pat vertintų teršalų, kurių atveju pasiektos slenkstinės vertės, dalis.

([1]) 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1379/2013 dėl bendro žvejybos ir akvakultūros produktų rinkų organizavimo, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1184/2006 ir (EB) Nr. 1224/2009 ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 104/2000 (OL L 354, 2013 12 28, p. 1).

Su stebėsena ir vertinimu susijusios specifikacijos ir standartizuoti metodai

1. Valstybės narės į sudaromą rūšių sąrašą, skirtą naudoti pagal D9C1 kriterijų, įtraukia rūšis, kurios:

   a) susijusios su atitinkamu jūrų regionu arba paregioniu;

   b) patenka į Reglamento (EB) Nr. 1881/2006 taikymo sritį;

c) yra tinkamos vertinamam teršalui;

d) yra tarp dažniausiai vartojamų rūšių toje valstybėje narėje arba tarp vartojimo tikslams daugiausiai žvejojamų ar renkamų rūšių.

2. Jeigu viršijamas teršalui nustatytas standartas, reikia toliau jį stebėti siekiant nustatyti, ar tarša tiriamoje teritorijoje ir tiriamoje rūšyje išliko. Stebėsena vykdoma toliau, kol gaunama pakankamai įrodymų, kad nebėra teršalų lygio viršijimo rizikos.

3. Taikant šį sprendimą, ėminiai, skirti didžiausioms leistinoms teršalų koncentracijoms įvertinti, imami laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 882/2004 11 straipsnio ([1]), Komisijos reglamento (ES) Nr. 589/2014 ([2]) ir Komisijos reglamento (EB) Nr. 333/2007 ([3]).

4. Kiekviename regione arba paregionyje valstybės narės užtikrina, kad ėminių ėmimo aprėptis laiko ir geografiniu atžvilgiu būtų tinkama, kad būtų galima paimti nurodytų teršalų, esančių atitinkamo jūrų regiono ar paregionio žmonių maistui skirtuose jūrų produktuose, reprezentatyvųjį ėminį.

Su kriterijais susiję matavimo vienetai:

— D9C1: teršalų koncentracija vienetais, nustatytais Reglamento (EB) Nr. 1881/2006 priede.

10 deskriptorius

Jūrą teršiančių šiukšlių savybės ir kiekis nedaro žalos pakrančių ir jūros aplinkai

Susijęs pavojus – šiukšlių patekimas

Kriterijai, įskaitant kriterijų elementus, ir metodiniai standartai

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
Šiukšlės (išskyrus mikrošiukšles) skirstomos į šias kategorijas ([1]): dirbtinės polimerinės medžiagos, guma, audiniai / tekstilės produktai, popierius / kartonas, perdirbta / apdirbta mediena, metalas, stiklas / keramika, cheminiai produktai, kitos šiukšlės ir maisto atliekos. Valstybės narės gali nustatyti papildomas pakategores.	D10C1 – pirminis Šiukšlių sudėtis, kiekis ir erdvinis pasiskirstymas pakrantėse, paviršiniame vandens storymės sluoksnyje ir ant jūros dugno yra tokio lygio, kad nedaro žalos pakrančių ir jūros aplinkai. Valstybės narės tokį lygį atitinkančias slenkstines vertes nustato bendradarbiaudamos Sąjungos lygmeniu ir atsižvelgdamos į regionų ir paregionių ypatumus.	*Vertinimo mastas* Regiono arba paregionio dalys, prireikus atskirtos nacionalinėmis sienomis. *Kriterijų taikymas* Pažanga, padaryta siekiant geros aplinkos būklės, kiekvienos vertinamos teritorijos ir kiekvieno kriterijaus atžvilgiu išreiškiama taip: a) pateikiami rezultatai pagal kiekvieną kriterijų (kiekvienos kategorijos šiukšlių ar mikrošiukšlių kiekis) ir pasiskirstymas pagal kiekvieną terpę, naudotą pagal D10C1 ir D10C2 kriterijus, taip pat ar buvo pasiektos nustatytos slenkstinės vertės; b) pateikiami D10C3 kriterijaus rezultatai (kiekvienos kategorijos šiukšlių ir mikrošiukšlių kiekis pagal kiekvieną rūšį), taip pat ar buvo pasiektos nustatytos slenkstinės vertės.
Mikrošiukšlės (mažesnės nei 5 mm dalelės), priskiriamos prie „dirbtinių polimerinių medžiagų“ ir „kitų“ kategorijų.	D10C2 – pirminis Mikrošiukšlių sudėtis, kiekis ir erdvinis pasiskirstymas pakrantėse, paviršiniame vandens storymės sluoksnyje ir jūros dugno nuosėdose yra tokio lygio, kad nedaro žalos pakrančių ir jūros aplinkai.	

([1]) 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (OL L 165, 2004 4 30, p. 1).

([2]) 2014 m. birželio 2 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 589/2014, kuriuo nustatomi ėminių ėmimo ir analizės metodai, taikomi vykdant dioksinų, dioksinų tipo PCB ir ne dioksinų tipo PCB koncentracijos tam tikruose maisto produktuose kontrolę, ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 252/2012 (OL L 164, 2014 6 3, p. 18).

([3]) 2007 m. kovo 28 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 333/2007, nustatantis mėginių ėmimo ir analizės metodus vykdant oficialią švino, kadmio, gyvsidabrio, neorganinio alavo, 3-MCPD ir benzo(a)pireno koncentracijos maisto produktuose kontrolę (OL L 88, 2007 3 29, p. 29).

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
	Valstybės narės tokį lygį atitinkančias slenkstines vertes nustato bendradarbiaudamos Sąjungos lygmeniu ir atsižvelgdamos į regionų ir paregionių ypatumus.	Dėl D10C1, D10C2 ir D10C3 kriterijų taikymo atliekant bendrą geros aplinkos būklės vertinimą pagal 10 deskriptorių turi būti susitariama Sąjungos lygmeniu. Kai tinkama, D10C3 kriterijaus rezultatai taip pat naudojami atliekant vertinimą pagal 1 deskriptorių.
Prie „dirbtinių polimerinių medžiagų“ ir „kitų“ kategorijų priskiriamos šiukšlės ir mikrošiukšlės, vertinamos bet kurioje rūšyje, priklausančioje paukščių, žinduolių, roplių, žuvų arba bestuburių grupėms. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, nustato tokį vertintinų rūšių sąrašą.	D10C3 – antrinis Šiukšlių ir mikrošiukšlių, kurias praryja jūrų gyvūnai, kiekis yra tokio lygio, kad nedaro neigiamo poveikio atitinkamų rūšių gyvūnų sveikatai. Valstybės narės tokio lygio slenkstines vertes nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	
Paukščių, žinduolių, roplių, žuvų ar bestuburių rūšys, kurioms kyla pavojus dėl šiukšlių. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, nustato tokį vertintinų rūšių sąrašą.	D10C4 – antrinis Kiekvienos rūšies individų, kurie dėl šiukšlių patyrė neigiamą poveikį, tokį kaip įsipainiojimą, kitų tipų sužalojimus / mirtingumą arba poveikį sveikatai, skaičius. Valstybės narės su neigiamu šiukšlių poveikiu susijusias slenkstines vertes nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	*Vertinimo mastas* Kaip atliekant rūšių grupės vertinimą pagal 1 deskriptorių. *Kriterijų taikymas* Pažanga, padaryta siekiant geros aplinkos būklės, kiekvienos vertinamos teritorijos atžvilgiu išreiškiama taip: — kiekvienos pagal D10C4 kriterijų vertintos rūšies atveju nurodomas individų, kurie vertinamojoje teritorijoje patyrė neigiamą poveikį, skaičiaus įvertis. Dėl D10C4 kriterijaus taikymo atliekant bendrą geros aplinkos būklės vertinimą pagal 10 deskriptorių turi būti susitariama Sąjungos lygmeniu. Kai tinkama, šio kriterijaus rezultatai taip pat naudojami atliekant vertinimą pagal 1 deskriptorių.

([1]) Tai „1 lygmens medžiagų“ kategorijos iš pagrindinio šiukšlių kategorijų sąrašo, pateikto Jungtinio tyrimų centro parengtose „Gairėse dėl jūrą teršiančių šiukšlių stebėjimo Europos jūrose“ (2013 m., ISBN 978-92-79-32709-4). Pagrindiniame sąraše nurodyta, kas sudaro kiekvieną kategoriją, pvz., „cheminiai produktai“ nurodo į parafiną, vaškus, naftą ir dervą.

Su stebėsena ir vertinimu susijusios specifikacijos ir standartizuoti metodai

1. Pagal D10C1: šiukšlių stebėsena vykdoma pakrantėse, taip pat galima vykdyti papildomą stebėseną paviršiniame vandens storymės sluoksnyje ir ant jūros dugno. Kai įmanoma, renkama informacija apie šiukšlių šaltinius ir patekimo kelius.

2. Pagal D10C2: mikrošiukšlių stebėsena vykdoma paviršiniame vandens storymės sluoksnyje ir jūros dugno nuosėdose, taip pat galima vykdyti papildomą stebėseną pakrantėse. Kai įmanoma, mikrošiukšlių stebėsena turi būti vykdoma taip, kad jas būtų galima susieti su taškiniais patekimo šaltiniais (pvz., uostais, prieplaukomis, nuotekų valymo įrenginiais, liūčių vandens nutekėjimo vietomis).

3. Pagal D10C3 ir D10C4: stebėsena gali būti grindžiama atsitiktiniais atvejais (pvz., į krantą išmestų negyvų gyvūnų, veisimosi kolonijose įsipainiojusių gyvūnų, paveiktų individų skaičiumi per vieną tyrimą).

Su kriterijais susiję matavimo vienetai:

— D10C1: kiekvienos kategorijos šiukšlių kiekis vienetų skaičiumi:

  — kas 100 pakrantės metrų (m),

  — viename kvadratiniame kilometre (km^2) paviršinio vandens storymės sluoksnio ir jūros dugno,

— D10C2: kiekvienos kategorijos mikrošiukšlių kiekis vienetų skaičiumi ir mase gramais (g):

  — viename kvadratiniame metre (m^2) paviršinio vandens storymės sluoksnio,

  — viename kilograme (sausosios masės) (kg) nuosėdų – atskirai pakrančių ir jūros dugno,

— D10C3: šiukšlių / mikrošiukšlių kiekis gramais (g) ir vienetų skaičiumi vienam kiekvienos rūšies individui palyginti su tiriamo individo dydžiu (atitinkamai mase arba ilgiu),

— D10C4: (mirtinai ir beveik mirtinai) paveiktų kiekvienos rūšies individų skaičius.

11 deskriptorius

Energijos, įskaitant povandeninį triukšmą, patekimas yra tokio lygio, kad neturi neigiamo poveikio jūros aplinkai

Susiję pavojai – antropogeninio garso patekimas; kitų formų energijos patekimas

Kriterijai, įskaitant kriterijų elementus, ir metodiniai standartai

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
Antropogeninis impulsinis garsas vandenyje	D11C1 – pirminis Antropogeninio impulsinio garso šaltinių erdvinis pasiskirstymas, mastas laiko atžvilgiu ir lygiai neviršija lygių, dėl kurių būtų neigiamai veikiamos jūrų gyvūnų populiacijos. Valstybės narės šių lygių slenkstines vertes nustato bendradarbiaudamos Sąjungos lygmeniu ir atsižvelgdamos į regionų ir paregionių ypatumus.	*Vertinimo mastas* Regionai, paregioniai arba jų dalys. *Kriterijų taikymas* Pažanga, padaryta siekiant geros aplinkos būklės, kiekvienos vertinamos teritorijos atžvilgiu išreiškiama taip: a) D11C1: impulsinio garso šaltinių trukmė per kalendorinius metus, jų pasiskirstymas per metus ir erdvinis pasiskirstymas vertinamojoje teritorijoje, taip pat ar buvo pasiektos nustatytos slenkstinės vertės; b) D11C2: vidutinis garso lygis per metus arba per kitą tinkamą laikotarpį, dėl kurio susitarta regionų arba paregionių lygmeniu, vienetiniam plotui ir jo erdvinis pasiskirstymas vertinamojoje teritorijoje, taip pat, kokiu mastu (%, km^2) vertinamojoje teritorijoje buvo pasiektos nustatytos slenkstinės vertės. Dėl D11C1 ir D11C2 kriterijų taikymo vertinant gerą aplinkos būklę pagal 11 deskriptorių turi būti susitariama Sąjungos lygmeniu. Šių kriterijų rezultatai taip pat naudojami atliekant vertinimą pagal 1 deskriptorių.
Antropogeninis nenutrūkstamas žemo dažnio garsas vandenyje	D11C2 – pirminis Antropogeninio nenutrūkstamo žemo dažnio garso erdvinis pasiskirstymas, mastas laiko atžvilgiu ir lygiai neviršija lygių, dėl kurių būtų neigiamai veikiamos jūrų gyvūnų populiacijos. Valstybės narės šių lygių slenkstines vertes nustato bendradarbiaudamos Sąjungos lygmeniu ir atsižvelgdamos į regionų ir paregionių ypatumus.	

Su stebėsena ir vertinimu susijusios specifikacijos ir standartizuoti metodai

1. D11C1 stebėsena:

  a) erdvinė skyra: geografinės vietovės, kurių forma ir teritorijos nustatomos regiono arba paregionio lygmeniu, remiantis, pvz., Direktyvos 2008/56/EB III priede nurodytomis veiklos rūšimis;

  b) impulsinis garsas, išreiškiamas kaip vienpolio energijos šaltinio skleidžiamo garsinio slėgio lygis (dB re $1\mu Pa^2$ s) arba kaip vienpolio šaltinio skleidžiamo garsinio slėgio nuo nulio iki piko vertės lygis (dB re 1µPa m) – abiem atvejais 10 Hz–10 kHz dažnių juostoje. Jeigu manoma, kad yra svarbus ilgalaikis poveikis, valstybės narės gali tirti konkrečius aukštesnių dažnių juostų šaltinius.

2. D11C2 stebėsena:

garso slėgio kvadrato kiekvienoje iš dviejų 1/3 oktavos dažnių juostų, kurių vienos centrinis dažnis yra 63 Hz, o kitos – 125 Hz, metinis vidurkis (arba kitas tinkamas matas, suderintas regiono arba paregionio lygmeniu), išreikštas kaip lygis decibelais (dB re 1μPa), pasirinkus tinkamą erdvinę skyrą atsižvelgiant į slėgį. Tai gali būti matuojama tiesiogiai arba išvedama iš modelio, kurį taikant matavimus galima interpoliuoti tarpusavyje arba ekstrapoliuoti. Valstybės narės regiono arba paregionio lygmeniu gali nuspręsti stebėti ir papildomų dažnių juostas.

Kriterijai, susiję su kitų formų energijos (įskaitant šiluminę energiją, elektromagnetinius laukus ir šviesą) patekimu, ir kriterijai, susiję su triukšmo poveikiu aplinkai, vis dar tobulinami.

Su kriterijais susiję matavimo vienetai:

— D11C1: dienų, kai buvo impulsinio garso šaltinių, skaičius per ketvirtį (arba per mėnesį, jei tinkama); vienetinio ploto procentinė dalis arba vertinamosios teritorijos, kurioje yra impulsinio garso šaltinių, mastas kvadratiniais kilometrais (km^2) per metus,

— D11C2: vidutinis nenutrūkstamas garso lygis vienetiniam plotui per metus (arba kitą laikotarpį); vertinamosios teritorijos, kurioje garso lygis viršija slenkstines vertes, procentinė dalis arba mastas kvadratiniais kilometrais (km^2).

II DALIS

Kriterijai ir metodiniai standartai, specifikacijos ir standartizuoti metodai, skirti jūrų vandenų dabartinei aplinkos būklei, pagrindinėms ypatybėms ir būdingoms savybėms stebėti ir vertinti pagal Direktyvos 2008/56/EB 8 straipsnio 1 dalies a punktą

II dalyje aptariami deksriptoriai, susiję su atitinkamais ekosistemų elementais: paukščių, žinduolių, roplių, žuvų ir galvakojų rūšių grupėmis (1 deskriptorius), pelaginėmis buveinėmis (1 deskriptorius), bentoso buveinėmis (1 ir 6 deskriptoriai) ir ekosistemomis, įskaitant mitybos tinklus (1 ir 4 deskriptoriai), kaip nurodyta Direktyvos 2008/56/EB ([1]) III priede.

Tema

Paukščių, žinduolių, roplių, žuvų ir galvakojų rūšių grupės (susijusios su 1 deskriptoriumi)

Kriterijai, įskaitant kriterijų elementus, ir metodiniai standartai

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
Paukščių, žinduolių, roplių ir nekomerciniams tikslams naudojamų žuvų ir galvakojų rūšys, kurioms kyla pavojus dėl atsitiktinės priegaudos regione arba paregionyje. Valstybės narės tokį rūšių sąrašą nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, remdamosi Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 25 straipsnio 5 dalyje nustatytais įpareigojimais dėl duomenų rinkimo veiklos, taip pat atsižvelgdamos į Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2016/1251 ([1]) priedo 1D lentelėje pateiktą rūšių sąrašą.	D1C1 – pirminis Kiekvienos rūšies mirtingumas dėl atsitiktinės priegaudos yra mažesnis nei lygis, dėl kurio rūšims kiltų grėsmė, taigi užtikrinimas ilgalaikis jos gyvybingumas. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, nustato kiekvienos rūšies mirtingumo dėl atsitiktinės priegaudos slenkstines vertes.	*Vertinimo mastas:* Kaip atliekant atitinkamų rūšių ar rūšių grupių vertinimą pagal D1C2–D1C5 kriterijus. *Kriterijų taikymas* Pažanga, padaryta siekiant geros aplinkos būklės, kiekvienos vertinamos teritorijos atžvilgiu išreiškiama taip: — nurodomas kiekvienos rūšies mirtingumas, taip pat ar buvo pasiekta slenkstinė vertė. Šis kriterijus padeda atlikti atitinkamų rūšių vertinimą pagal D1C2 kriterijų.

([1]) Atitinkami su žuvininkyste susiję 1, 4 ir 6 deskriptorių duomenys gali būti renkami pagal Reglamentą (EB) Nr. 199/2008.

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
1 lentelėje išvardytos rūšių grupės, jeigu jos aptinkamos regione arba paregionyje. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, nustato kiekvienos rūšių grupės reprezentatyviųjų rūšių, atrinktų pagal „Rūšių ir buveinių atrankos specifikacijose“ nustatytus kriterijus, rinkinį. Tarp jų turi būti Direktyvos 92/43/EEB II priede nurodyti žinduoliai ir ropliai, taip pat galima įtraukti, pavyzdžiui, rūšis, nurodytas Sąjungos teisės aktuose (Direktyvos 92/43/EEB kituose prieduose, Direktyvoje 2009/147/EB arba Reglamente (ES) Nr. 1380/2013) ir tarptautiniuose susitarimuose, kaip antai regioninėse jūrų konvencijose).	D1C2 – pirminis Antropogeniniai pavojai nedaro neigiamo poveikio rūšies populiacijos gausumui, taigi užtikrinimas ilgalaikis jos gyvybingumas. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, nustato slenkstines vertes kiekvienai rūšiai, atsižvelgdamos į natūralius populiacijos dydžio svyravimus ir mirtingumą, nustatytus pagal D1C1, D8C4 ir D10C4 kriterijus, taip pat į kitus atitinkamus pavojus. Rūšių, kurioms taikoma Direktyva 92/43/EEB, atveju šios vertės turi būti suderinamos su palankios referencinės populiacijos vertėmis, kurias atitinkamos valstybės narės nustatė pagal Direktyvą 92/43/EEB.	*Vertinimo mastas* Kiekvienai rūšių grupei turi būti taikomas toks ekologiniu atžvilgiu tinkamas mastas: — giliai panyrantiems dantytiesiems banginiams, ūsuotiesiems banginiams ir giliavandenėms žuvims – regionas, — paukščiams, nedideliems dantytiesiems banginiams, pelaginėms ir šelfo priedugnio žuvims – Baltijos ir Juodosios jūrų regionai arba jų dalys; šiaurės rytų Atlanto vandenyno ir Vidužemio jūros paregioniai, — ruoniams, vėžliams, galvakojams – Baltijos jūros regionas arba jo dalys; šiaurės rytų Atlanto vandenyno ir Vidužemio jūros paregioniai, — priekrantės žuvims – regiono arba paregionio dalys, — komerciniams tikslams naudojamoms žuvims ir galvakojams – toks pat, kaip pagal 3 deskriptorių. *Kriterijų taikymas* Kiekvienos rūšies būklė vertinama atskirai pagal pasirinktus taikyti kriterijus; jais naudojantis nustatoma, kokiu mastu pasiekta gera aplinkos būklė kiekvienos rūšių grupės atžvilgiu kiekvienoje vertinamoje teritorijoje: a) vertinimais turi būti nustatyta (-os) vertė (-s) kiekvienos rūšies atžvilgiu pagal kiekvieną taikytą kriterijų, taip pat ar buvo pasiektos slenkstinės vertės; b) turi būti nustatyta bendra rūšių, kurioms taikoma Direktyva 92/43/EEB, būklė taikant toje direktyvoje nurodytą metodą. Bendra komerciniams tikslams naudojamų rūšių būklė vertinama pagal 3 deskriptorių. Bendra kitų rūšių būklė nustatoma remiantis Sąjungos lygmeniu suderintu metodu, atsižvelgiant į regiono arba paregionio ypatumus; c) bendra rūšių grupės būklė, nustatoma remiantis Sąjungos lygmeniu suderintu metodu, atsižvelgiant į regiono arba paregionio ypatumus.
	D1C3: komerciniams tikslams naudojamų žuvų ir galvakojų atveju – pirminis, kitų rūšių atveju – antrinis Rūšių populiacijoms būdingos demografinės savybės (pvz., struktūra pagal kūno dydį arba amžiaus klasę, lyčių santykis, vislumo ir išgyvenamumo rodikliai) rodo, kad populiacijų būklė gera ir antropogeniniai pavojai nedaro joms neigiamo poveikio. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, nustato kiekvienai rūšiai būdingoms konkrečioms savybėms taikomas slenkstines vertes, atsižvelgdamos į neigiamą poveikį jų sveikatai, nustatytą pagal D8C2 ir D8C4 kriterijus, taip pat į kitus atitinkamus pavojus.	
	D1C4: rūšių, kurioms taikomi Direktyvos 92/43/EEB II, IV arba V priedai, atveju – pirminis, kitų rūšių atveju – antrinis Rūšių paplitimo arealas ir (jei tinkama) modelis atitinka vyraujančias fiziografines, geografines ir klimatines sąlygas. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, nustato kiekvienai rūšiai taikomas slenkstines vertes. Rūšių, kurioms taikoma Direktyva 92/43/EEB, atveju šios vertės turi būti suderinamos su palankaus referencinio paplitimo arealo vertėmis, kurias atitinkamos valstybės narės nustatė pagal Direktyvą 92/43/EEB.	

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
	D1C5: rūšių, kurioms taikomi Direktyvos 92/43/EEB II, IV ir V priedai, atveju – pirminis, kitų rūšių atveju – antrinis Rūšies buveinės dydis ir būklė yra tokios, kokių reikia įvairiems rūšies gyvenimo ciklo etapams užtikrinti.	

([1]) 2016 m. liepos 12 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/1251, kuriuo priimama 2017–2019 m. daugiametė Sąjungos duomenų rinkimo, tvarkymo ir naudojimo žvejybos ir akvakultūros sektoriuose programa (OL L 207, 2016 8 1, p. 113).

Kriterijų elementai

1 lentelė

Rūšių grupės ([1])

Ekosistemos komponentas	Rūšių grupės
Paukščiai	Augalais mintantys paukščiai
	Braidžiodami sekliame vandenyje mintantys paukščiai
	Vandens paviršiuje maisto ieškantys paukščiai
	Vandens storymėje maisto ieškantys paukščiai
	Bentosu mintantys paukščiai
Žinduoliai	Nedideli dantytieji banginiai
	Giliai panyrantys dantytieji banginiai
	Ūsuotieji banginiai
	Ruoniai
Ropliai	Vėžliai
Žuvys	Priekrantės žuvys
	Pelaginės šelfo žuvys
	Šelfo priedugnio žuvys
	Giliavandenės žuvys
Galvakojai	Priekrantės / šelfo galvakojai
	Giliavandeniai galvakojai

([1]) Atitinkami su žuvininkyste susiję duomenys gali būti renkami pagal Reglamentą (EB) Nr. 199/2008.

Stebėsenos ir vertinimo specifikacijos ir standartizuoti metodai, susiję su „Jūrų paukščių, žinduolių, roplių, žuvų ir galvakojų rūšių grupių“ tema

1. Taikant D1C1 kriterijų, duomenys pateikiami pagal kiekvieną rūšį kiekvienai žvejybos specializacijai kiekviename ICES parajonyje, GFCM geografiniame parajonyje arba Makaronezijos biogeografinio regiono FAO žvejybos teritorijose, kad tuos duomenis būtų galima agreguoti atitinkamai rūšiai tinkamu lygmeniu ir nustatyti konkrečią žvejybos rūšį ir žvejybos įrankį, kuriais labiausiai prisidedama prie atsitiktinės kiekvienos rūšies priegaudos.

2. Sąvoka „pakrančių“ aiškinama atsižvelgiant į fizinius, hidrologinius ir ekologinius parametrus ir neapsiriboja pakrančių vandenimis, apibrėžtais Direktyvos 2000/60/EB 2 straipsnio 7 dalyje.

3. Jei tinkama, rūšis galima vertinti populiacijos lygmeniu.

4. Kai įmanoma, taikant šį sprendimą naudojami vertinimai pagal Direktyvą 92/43/EEB, Direktyvą 2009/147/EB ir Reglamentą (ES) Nr. 1380/2013:

   a) paukščių atveju – D1C2 ir D1C4 kriterijai atitinka „populiacijos dydžio“ ir perėjimo pasiskirstymo žemėlapio ir paplitimo arealo dydžio (angl. *breeding distribution map and range size*) kriterijus pagal Direktyvą 2009/147/EB;

   b) žinduolių, roplių ir nekomerciniams tikslams naudojamų žuvų atveju – kriterijai yra lygiaverčiai kriterijams, naudojamiems pagal Direktyvą 92/43/EEB: D1C2 ir D1C3 atitinka „populiaciją“, D1C4 – „paplitimo arealą“, D1C5 – „rūšies buveinę“;

   c) komerciniams tikslams naudojamų žuvų ir galvakojų atveju – 1 deskriptoriaus tikslais turi būti naudojami vertinimai pagal 3 deskriptorių: D3C2 kriterijus naudojamas vietoje D1C2 kriterijaus, o D3C3 kriterijus – vietoje D1C3 kriterijaus.

5. Atliekant rūšies vertinimą pagal 1 deskriptorių, reikia atsižvelgti į su pavojais susijusio neigiamo poveikio vertinimus pagal D1C1, D2C3, D3C1, D8C2, D8C4 ir D10C4 kriterijus, taip pat į pavojų vertinimus pagal D9C1, D10C3, D11C1 ir D11C2 kriterijus.

Su kriterijais susiję matavimo vienetai:

— D1C2: kiekvienos rūšies gausumas (individų skaičius arba biomasė tonomis (t)).

Tema

Pelaginės buveinės (susijusios su 1 deskriptoriumi)

Kriterijai, įskaitant kriterijų elementus, ir metodiniai standartai

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
Vyraujantys pelaginių buveinių tipai (kintamo druskingumo [1]), pakrantės, šelfo ir vandenyno), jei jų yra regione ar paregionyje, taip pat kiti buveinių tipai, nustatyti antroje pastraipoje. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu ir remdamosi „Rūšių ir buveinių atrankos specifikacijose“ nustatytais kriterijais, gali atrinkti papildomų buveinių tipų.	D1C6 – pirminis Tam tikro tipo buveinių būklei, įskaitant jų biotinę ir abiotinę struktūrą ir funkcijas (pvz., būdingą rūšinę sudėtį ir santykinį rūšių gausumą, itin jautrių, pažeidžiamų ar pagrindinę funkciją atliekančių rūšių nebuvimą, rūšies struktūrą pagal dydį), dėl antropogeninių pavojų neigiamas poveikis nėra daromas. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu, nustato kiekvieno buveinių tipo būklei taikomas slenkstines vertes ir kartu užtikrina suderinamumą su atitinkamomis vertėmis, nustatytomis pagal 2, 5 ir 8 deskriptorius.	*Vertinimo mastas* Regiono arba paregionio dalis, kuri naudojama atliekant bentoso buveinių vyraujančių tipų vertinimus ir kuri atspindi biogeografinius buveinių tipui būdingos rūšinės sudėties skirtumus. *Kriterijų taikymas* Pažanga, padaryta siekiant geros aplinkos būklės, kiekvienos vertinamos teritorijos atžvilgiu išreiškiama kaip: a) nurodomas kiekvieno buveinių tipo, kuris buvo vertinamas ir kuriame pasiekta nustatyta slenkstinė vertė, dalies ir dydžio įvertis; b) vertinamojoje teritorijoje esančių vyraujančių buveinių tipų, kurie nebuvo vertinami, sąrašas.

[1] Taikoma tik kai estuarinis šleifas driekiasi už vandenų, kurie pagal Direktyvą 2000/60/EB priskiriami tarpiniams vandenims, ribos.

Stebėsenos ir vertinimo specifikacijos ir standartizuoti metodai, susiję su „Pelaginių buveinių“ tema

1. Sąvoka „pakrančių“ aiškinama atsižvelgiant į fizinius, hidrologinius ir ekologinius parametrus ir neapsiriboja pakrančių vandenimis, apibrėžtais Direktyvos 2000/60/EB 2 straipsnio 7 dalyje.

2. Atliekant pelaginių buveinių vertinimą pagal 1 deskriptorių, reikia atsižvelgti į su pavojais susijusio neigiamo poveikio vertinimus, be kita ko, pagal D2C3, D5C2, D5C3, D5C4, D7C1, D8C2 ir D8C4 kriterijus.

Su kriterijais susiję matavimo vienetai:

— D1C6: neigiamai paveiktų buveinių dydis kvadratiniais kilometrais (km^2) ir kaip to buveinių tipo bendro dydžio (procentinė) dalis.

Tema

Bentoso buveinės (susijusios su 1 ir 6 deskriptoriais)

Kriterijai, įskaitant kriterijų elementus, ir metodiniai standartai

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
D6C1, D6C2 ir D6C3 kriterijai nurodyti šio priedo I dalyje.		
2 lentelėje išvardyti vyraujantys bentoso buveinių tipai, jei jų yra regione arba paregionyje, ir kiti buveinių tipai, nustatyti antroje pastraipoje. Valstybės narės, bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu ir remdamosi „Rūšių ir buveinių atrankos specifikacijose“ nustatytais kriterijais, gali atrinkti papildomų buveinių tipų, tarp kurių gali būti buveinių tipų, nurodytų Direktyvoje 92/43/EEB arba tarptautiniuose susitarimuose, kaip antai regioninėse jūrų konvencijose, siekdamos: a) įvertinti kiekvieną vyraujantį buveinių tipą pagal D6C5 kriterijų; b) atlikti šių buveinių tipų vertinimą. Vieno bendro buveinių tipų rinkinio paskirtis – padėti atlikti tiek bentoso buveinių pagal 1 deskriptorių, tiek jūros dugno vientisumo pagal 6 deskriptorių vertinimus.	D6C4 – pirminis Buveinių tipo sunykimo dėl antropogeninių pavojų mastas neviršija nustatytos buveinių tipo natūralaus dydžio dalies vertinamojoje teritorijoje. Valstybės narės, bendradarbiaudamos Sąjungos lygmeniu ir atsižvelgdamos į regiono arba paregionio ypatumus, nustato didžiausią leidžiamą buveinių sunykimo mastą, kuris išreiškiamas buveinių tipo bendro natūralaus dydžio dalimi. D6C5 – pirminis Neigiamo poveikio, kurį antropogeniniai pavojai daro tam tikro buveinių tipo būklei, įskaitant jų biotinės ir abiotinės struktūros ir funkcijų pokyčius (pvz., būdingą rūšinę sudėtį ir santykinį rūšių gausumą, itin jautrių, pažeidžiamų ar pagrindinę funkciją atliekančių rūšių nebuvimą, rūšies struktūrą pagal dydį), mastas neviršija nustatytos to buveinių tipo natūralaus dydžio dalies vertinamojoje teritorijoje.	*Vertinimo mastas* Regiono arba paregionio dalis, atspindinti biogeografinius vyraujančiam buveinių tipui būdingos rūšinės sudėties skirtumus. *Kriterijų taikymas* Pagal D6C4 ir D6C5 kriterijus atliktas vienas bendras kiekvieno buveinių tipo vertinimas turi būti naudojamas atliekant tiek bentoso buveinių pagal 1 deskriptorių, tiek jūros dugno vientisumo pagal 6 deskriptorių vertinimus. Pažanga, padaryta siekiant geros aplinkos būklės, kiekvienos vertinamos teritorijos atžvilgiu išreiškiama taip: a) pagal D6C4: kiekvieno buveinių tipo sunykusios dalies ir sunykusio dydžio įvertis, taip pat ar buvo pasiekta nustatyta slenkstinė vertė; b) pagal D6C5: kiekvienam buveinių tipui padaryto neigiamo poveikio (įskaitant pagal a punktą sunykusią dalį) dalies ir masto įvertis, taip pat ar buvo pasiekta nustatyta vertė; c) bendra buveinių tipo būklė, įvertinta taikant Sąjungos lygmeniu suderintą metodą pagal a ir b punktus, ir vertinamojoje teritorijoje esančių nevertintų vyraujančių buveinių tipų sąrašas.

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
	Valstybės narės, bendradarbiaudamos Sąjungos lygmeniu ir atsižvelgdamos į regiono arba paregionio ypatumus, nustato neigiamam poveikiui, kuris daromas kiekvieno buveinių tipo būklei, taikomas slenkstines vertes ir kartu užtikrina suderinamumą su susijusiomis vertėmis, nustatytomis pagal 2, 5, 6, 7 ir 8 deskriptorius. Valstybės narės, bendradarbiaudamos Sąjungos lygmeniu ir atsižvelgdamos į regiono arba paregionio ypatumus, nustato didžiausią leidžiamą tokio neigiamo poveikio mastą, kuris išreiškiamas to buveinių tipo bendro natūralaus dydžio dalimi.	

Kriterijų elementai

2 lentelė

Bentoso buveinių vyraujantys tipai, įskaitant su jais susijusias biologines bendrijas (susijusias su 1 ir 6 deskriptorių kriterijais), kurios atitinka vieną arba daugiau buveinių tipų pagal Europos Sąjungos informacijos apie gamtą sistemoje (EUNIS) pateiktą buveinių klasifikaciją [1]**. Atnaujinta EUNIS tipologija atsispindi vyraujančiuose buveinių tipuose, kurie taikomi Direktyvos 2008/56/EB ir šio sprendimo tikslais**

Ekosistemos komponentas	Vyraujantys buveinių tipai	Atitinkami EUNIS buveinių kodai (2016 m. redakcija)
Bentoso buveinės	Litoralės uolos ir biogeniniai rifai	MA1, MA2
	Litoralės nuosėdos	MA3, MA4, MA5, MA6
	Infralitoralės uolos ir biogeniniai rifai	MB1, MB2
	Infralitoralės stambiagrūdės nuosėdos	MB3
	Infralitoralės mišriosios nuosėdos	MB4
	Infralitoralės smėlis	MB5
	Infralitoralės dumblas	MB6
	Cirkalitoralės uolos ir biogeniniai rifai	MC1, MC2
	Cirkalitoralės stambiagrūdės nuosėdos	MC3
	Cirkalitoralės mišriosios nuosėdos	MC4
	Cirkalitoralinis smėlis	MC5
	Cirkalitoralės dumblas	MC6
	Giliau jūroje esančios (angl. *offshore*) cirkalitoralės uolos ir biogeniniai rifai	MD1, MD2

Ekosistemos komponentas	Vyraujantys buveinių tipai	Atitinkami EUNIS buveinių kodai (2016 m. redakcija)
	Giliau jūroje esančios cirkalitoralės stambiagrūdės nuosėdos	MD3
	Giliau jūroje esančios cirkalitoralės mišriosios nuosėdos	MD4
	Giliau jūroje esančios cirkalitoralės smėlis	MD5
	Giliau jūroje esančios cirkalitoralės dumblas	MD6
	Viršutinės batialės ([2]) uolos ir biogeniniai rifai	ME1, ME2
	Viršutinės batialės nuosėdos	ME3, ME4, ME5, ME6
	Apatinės batialės uolos ir biogeniniai rifai	MF1, MF2
	Apatinės batialės nuosėdos	MF3, MF4, MF5, MF6
	Abisalė	MG1, MG2, MG3, MG4, MG5, MG6

([1]) D. Evansas, 2016 m., *Revising the marine section of the EUNIS Habitat classification – Report of a workshop held at the European Topic Centre on Biological Diversity, 12 & 13 May 2016*, Europos biologinės įvairovės teminio centro darbo dokumentas (ETC/BD) Nr. A/2016.

([2]) Jeigu EUNIS klasifikacijoje konkrečiai neapibrėžta, riba tarp viršutinės ir apatinės batialės gali būti nustatyta kaip nurodyta gylio riba.

Stebėsenos ir vertinimo specifikacijos ir standartizuoti metodai, susiję su „Bentoso buveinių" tema

1. Kiekvieno buveinių tipo būklė vertinama remiantis vertinimais (pvz., vyraujančių buveinių tipų potipių) pagal Direktyvą 92/43/EEB ir Direktyvą 2000/60/EB, jei įmanoma.

2. Vertinant D6C4 kriterijų naudojamas pagal D6C1 kriterijų atliktas vertinimas.

3. D6C4 ir D6C5 kriterijai atitinka Direktyvos 92/43/EEB kriterijus, susijusius su „paplitimo arealu / buveinių tipo padengtu plotu tame areale" ir „specifine struktūra ir funkcijomis".

4. Taikant D6C5, reikėtų atsižvelgti į su pavojais susijusio neigiamo poveikio vertinimus, be kita ko, pagal D2C3, D3C1, D3C2, D3C3, D5C4, D5C5, D5C6, D5C7, D5C8, D6C3, D7C2, D8C2 ir D8C4 kriterijus.

5. Taikant D6C5, rūšinė sudėtis reiškia žemiausią taksonų lygmenį, kuris yra tinkamas atliekant vertinimą.

Su kriterijais susiję matavimo vienetai:

— D6C4: buveinių sunykimo mastas kvadratiniais kilometrais (km^2) ir kaip to buveinių tipo bendro dydžio (procentinė) dalis,

— D6C5: neigiamai paveiktų buveinių dydis kvadratiniais kilometrais (km^2) ir kaip to buveinių tipo bendro dydžio (procentinė) dalis.

Rūšių ir buveinių atrankos specifikacijos pagal „Jūrų paukščių, žinduolių, roplių, žuvų ir galvakojų rūšių grupių", „Pelaginių buveinių" ir „Bentoso buveinių" temas

Atrenkant rūšis ir buveines, kurios turi būti priskiriamos rūšių grupėms ir vyraujantiems pelaginių ir bentoso buveinių tipams, remiamasi:

1. moksliniais kriterijais (svarbiais ekologiniu požiūriu):

   a) rūšys ar buveinės turi reprezentuoti tam tikrą ekosistemos komponentą (rūšių grupę arba vyraujantį buveinių tipą) ir ekosistemos funkcionavimą (pvz., buveinių ir populiacijų ryšius, pagrindinių buveinių išbaigtumą ir vientisumą); jos turi būti svarbios vertinant būklę ir (arba) poveikį, pavyzdžiui, atlikti pagrindinės funkcijos vaidmenį tame komponente (pvz., dėl didelės ar specifinės biologinės įvairovės, produktyvumo, trofinio ryšio, konkrečių išteklių arba funkcijos) arba turėti ypatingų gyvenimo ciklui būdingų požymių (amžius ir dydis veisimosi metu, gyvenimo trukmė, migravimo požymiai);

b) turi būti svarbios vertinant pagrindinį antropogeninį pavojų, kuris veikia ekosistemos komponentą, turi būti jautrios tam pavojui ir veikiamos (pažeidžiamos) to pavojaus vertinamojoje teritorijoje;

c) vertinamojoje teritorijoje jų turi būti pakankamas skaičius arba jos turi būti pakankamos apimties, kad būtų galima sudaryti tinkamą vertinimo rodiklį;

d) atrinktų rūšių arba buveinių rinkinys kiek įmanoma turi apimti visą ekosistemos komponento ekologinių funkcijų spektrą ir tą komponentą veikiančius vyraujančius pavojus;

e) jeigu rūšių grupę sudarančios rūšys yra glaudžiai susijusios su tam tikru vyraujančiu buveinių tipu, stebėsenos ir vertinimo tikslais jas galima įtraukti į tą buveinių tipą; tokiu atveju tos rūšys nėra įtraukiamos į rūšių grupės vertinimą;

2. papildomi praktiniai kriterijai (kurie nepanaikina mokslinių kriterijų):

a) stebėsenos įvykdomumas techniniu požiūriu;

b) stebėsenos išlaidos;

c) tinkamos duomenų laiko eilutės.

Reprezentatyvusis vertintinų rūšių ir buveinių rinkinys greičiausiai bus būdingas konkrečiam regionui arba paregioniui, tačiau tam tikros rūšys gali pasitaikyti keliuose regionuose arba paregioniuose.

Tema

Ekosistemos (susijusios su 1 ir 4 deskriptoriais), įskaitant mitybos tinklus

Kriterijai, įskaitant kriterijų elementus, ir metodiniai standartai

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
Ekosistemos trofinės gildijos. Valstybės narės sudaro trofinių gildijų sąrašą bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	D4C1 – pirminis Antropogeniniai pavojai nedaro neigiamo poveikio trofinės gildijos įvairovei (rūšinei sudėčiai ir rūšių santykiniam gausumui). Slenkstines vertes valstybės narės nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	*Vertinimo mastas* Baltijos ir Juodosios jūrų regionai arba jų dalys; šiaurės rytų Atlanto ir Vidužemio jūros paregionių lygmuo. Kai tinkama, galima naudoti regionų arba paregionių dalis. *Kriterijų taikymas* Jeigu vertės viršija slenkstines vertes, gali reikėti tolesnių tyrimų ir analizės siekiant išsiaiškinti tų verčių viršijimo priežastis.
	D4C2 – pirminis Antropogeniniai pavojai nedaro neigiamo poveikio bendro gausumo pusiausvyrai visose trofinėse gildijose. Slenkstines vertes valstybės narės nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	
	D4C3 – antrinis Antropogeniniai pavojai nedaro neigiamo poveikio individų pasiskirstymui pagal dydį visoje trofinėje gildijoje. Slenkstines vertes valstybės narės nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	

Kriterijų elementai	Kriterijai	Metodiniai standartai
	D4C4 – antrinis (kai reikia, taikomas kriterijui D4C2 papildyti) Antropogeniniai pavojai nedaro neigiamo poveikio trofinės gildijos produktyvumui. Slenkstines vertes valstybės narės nustato bendradarbiaudamos regiono arba paregionio lygmeniu.	

Su stebėsena ir vertinimu susijusios specifikacijos ir standartizuoti metodai

1. Rūšinė sudėtis reiškia žemiausią taksonų lygmenį, kuris yra tinkamas atliekant vertinimą.

2. Pagal kriterijų elementus atrinktos trofinės gildijos grindžiamos ICES parengtu trofinių gildijų sąrašu ([1]) ir turi atitikti šias sąlygas:

   a) apimti bent tris trofines gildijas;

   b) dvi iš jų turi būti trofinės ne žuvų gildijos;

   c) bent viena trofinė gildija turi būti pirminis producentas;

   d) pageidautina, kad būtų reprezentuojami bent viršutinis, vidurinis ir apatinis mitybos grandinės lygmenys.

Matavimo vienetai

— D4C2: bendras visų trofinės gildijos rūšių gausumas (individų skaičius arba biomasė tonomis (t)).

([1]) 2015 m. ICES rekomendacijos, 1 knyga, ICES rekomendacija pagal specialų prašymą, paskelbta 2015 m. kovo 20 d.